

DVAKRÁT DO STEJNÉ ŘEKY

František Machara

Copyright © František Machara

2016

Býval jsem docela hubený, takový normální klučina, nijak zvláštní, prostě jako většina ostatních kluků v mém věku. Bylo léto, já tehdy ještě žák základní školy ve Střílkách. Právě končil školní rok a začínaly prázdniny. Rozdali nám vysvědčení, a najednou jsme měli před sebou ty krásné dva měsíce sladkého nicnedělání. Už od jara jsem se těšil, na prázdniny, na houbaření, koupání, rybaření a na všechno, co léto a prázdniny přináší. Ale hlavně, těšil jsem se, že zase pojedu za svojí babičkou do Jižních Čech, do krásného Pošumaví, kde jsem se narodil a do osmi let bydlel a chodil do školy.

Těšil jsem se také na svého kmotra, strejdu, co mě naučil rybařit a dělat spoustu jiných důležitých věcí. Byl to mamčin bratr. Vyrůstal jsem totiž bez vlastního otce, pouze s mamkou a otčímem, a ten mě toho v životě moc nenaučil. O všechno se bál, náradí si zamykal do dílny a pro jistotu jej měl ještě zamčené ve velké dřevěné truhlici. Nevěřil, že bych uměl třeba opravit psovi boudu nebo spravit plot, aniž bych nepolámal kladívko. Když jsem si chtěl něco spravit na kole, musel jsem využít chvíle, kdy byl v práci. Potajmu rychle odemknout dílnu šperhákem, poté odemknout truhlu náhradním klíčem, o kterém ani nevěděl, že existuje. Rychle udělat co bylo třeba a zase rychle všechno vrátit na své místo a pozamykat. Panečku, to byl adrenalin.

Nejhorší to bývalo v neděli. To jsem si nesměl ani očistit kolo a boty od bláta. Vždycky hlasitě volal: *Neper v tú nedělu !!!* To bylo po moravsky, jako abych ničím nemlátil, že je neděle. On byl totiž zapřísáhlý katolík, a v neděli musel být klid. Ráno do kostela a domů. Chraň bůh jít do hospody na pivo. V hospodě byl vždy asi jen jedenkrát v roce, to když měli včelaři výroční schůzi. To vypil tak dvě sodovky, snědl pár obložených chlebičků a doma pak nadával, že smrdí kouřem. Ten by měl žít tak dneska. Můj soused nejraději řeže dříví v neděli, k tomu má tak dvě a půl promile a nadává u toho sprostě jako ten pověstný dlaždič. Můj otčím pracoval v tehdejšímu družstvu jako krmič v kravíně. Původně byl zootechnik, ale neměl na to patřičné školy a jako věřící se neztotožňoval s umělým oplodňováním, tak musel dobré místo opustit a šel třikrát denně krmit krávy.

To bylo jediné štěstí pro mě, že jsem si mohl v době jeho nepřítomnosti zařadit v jeho, tedy naší dílně. Tak to bývalo, ale časem jsem si na otčíma a jeho povahu i zvykl.

Moje mamka Emilie chtěla, abych mu říkal nějak jinak než otčím, tak jsem mu prostě začal říkat strýcu. A nebýt toho, že mě nutil chodit každou neděli do kostela a sem tam mi nějaká ta facka přiletěla - ne že bych si jako správný puberťák nezasloužil, měl jsem strýca svým způsobem i docela rád. Hlavně když krmil v kravíně. Chodil jsem mu také často pomáhat. Mamka pracovala také v tom stejném kravíně. Tehdy jsem jako kluk měl spoustu času, a když už mě nebavilo honit se za balónem na hřišti, rajtovat na kole nebo běhat po lese jako indián, šel jsem do družstva za našima. Tam jsem měl prozkoumanou kdejakou kolnu a boudu, věděl jsem kde je zaparkovaný který traktor nebo stroj, a vše jsem měl důkladně prolezlé a vyzkoušené.

Nastartovat pásáka, kombajn nebo traktor a popojet s ním sem a tam a zpátky, to nebyl žádný problém. A když mě ani tohle už nebavilo, šel jsem pomáhat strýcovi a mamce do kravína. Krmení bylo docela namáhavé pro moje hubené mladé tělo, ale místo dnešních posiloven, k nezaplacení. Později, na střední škole jsem se chlubil před kamarády svými bicepsy a trapézy. Mamce jsem většinou jen shrnul hnůj pod kravami na hnojný pás a navezl suchou slámu na podestýlku.

To byly krásné časy, psal se rok 1966. Nikdo nikam nespěchal, nebyla televize, vlastně byla, ale my jsme ji ještě neměli, nebyly počítače ani mobily. Po večerech jsme tak nanejvýš poslouchali rádio, hráli člověče nezlob se a dámu, nebo si četli knížky. A já jsem četl hrozně rád. Mohu potvrdit slova klasika, že za všechno co je ve mně dobrého, vděčím knize. Dodnes si pamatuji na svou první velkou knížku, co už jsem uměl dobře číst. Jmenovala se Paví očko a byla o malém černouškovi v Africe, co měl spoustu kamarádů zvířátek a toužil vidět sníh.

Nebo Jasmínek v zemi lhářů, velmi zvláštní knížka, další na kterou nikdy nezapomenu. Pak přišly další, Verneovky, Mayovky, Lovci mamutů, Robinson Crusoe, Bílý Tesák, Čapek, a mnoho dalších. Ony totiž nám knihy pomáhají v útlém věku rozvíjet fantazii. Také jsme chodívali do kina a později jsme se dívali na filmy v televizi, ale takové pasívní sledování děje nikdy nenahradí tu tvorbu vlastní představivosti jakou má v sobě dobrá dobrodružná kniha.

Prázdniny. Jedu k babičce do Jižních Čech. Autobusem do Brna a dále vlakem do Českých Budějovic. Cestou si vždycky čtu, většinou nějakou knížku nebo časopis. Tenkrát jsem odebíral časopis Pionýr, později se jmenoval Větrník. Také jsem si kupoval ABC. Ve Větrníku bývaly na pokračování různé povídky, v ABC zase bývaly zajímavosti z techniky. Při čtení mi cesta ubíhala rychleji. Cestou se ve vlaku střídají cestující, někteří vystoupí, jiní nastupují, jako partička trempů, co jedou někam na osadu k Sázavě. Ve vlaku jsem vždy sedával po směru jízdy, občas jsem na chvíli zvedl oči od čtení a pozoroval ubíhající krajinu. Pamatuji si, když jsem jel tudy poprvé, zažil jsem jednou šok. Bylo mi tenkrát devět let. Přijeli jsme do Jihlavy. Vlak zastavil, lidé vystupovali a nastupovali. Měli jsme trochu delší přestávku a cestující si mohli zajít na perón ke stánku, koupit si noviny, kávu, pivo nebo limonádu. Několikrát se vlak jakoby pohnul, nevěděl jsem co se to děje. Seděl jsem dále na svém místě a četl.

Asi po dvaceti minutách se ozvala píšťalka výpravčího, vlak se pohnul a ve mně to také cuklo. Vlak se rozjel, ale jel totiž jakoby opačným směrem, jako bychom se vraceli zpátky. Začal jsem zmatkovat a díval jsem se z okna, opravdu jedeme pozpátku. Naštěstí mi to jeden starší spolucestující, co tudy jezdívá často, záhy vysvětlil. V Jihlavě je totiž taková křižovatka železnic. Přepřahají tady lokomotivu a takovým velkým obloukem se z nádraží najíždí na jinou kolej, co vede směr České Budějovice. To se mi ulevilo, jen jsem si přesedl naproti na volné místo, abych se díval zase po směru jízdy. Pomalu jsme opouštěli Vysočinu, a jak jsme se blížili k Českým Budějovicím, přestal jsem číst a raději se díval z okna. Vracely se mi vzpomínky na dětství.

Krajina posetá malými rybníčky, sem tam nějaký malý lesík, louky s pasoucími se krávami, malebné jihočeské vesničky. Na každé návsi malý rybníček, hejna hus a kachen kolem. Už abych byl v té malé vesničce u babičky.

V Českých Budějovicích jsem si koupil jízdenku směr Strakonice, do Střelských Hoštic. Byla to železniční trať České Budějovice - Plzeň. Většinou jsem jel osobním vlakem, který stavěl na každém nádraží. Cesta trvala déle, ale zase jsem se mohl rozhlížet po známé krajině. Přejeli jsme řeku Vltavu a míříme dále na severozápad. Zliv, Protivín, Strakonice. Moje rodné město. Těsně před Střelskými Hošticemi křižujeme řeku Otavu. Řeka mého mládí, moje první rybářské zážitky, kromě desítek okolních rybníků a potoků. Jedním potokem je také Březový potok. A právě sem se těším.

Vystupuji z vlaku a jdu cestou k malé vesnici. Jmenuje se Lhota Střelsko-hoštická. Tady bydlí moje babička a tady jsem bydlel s rodiči osm let, než jsme se přestěhovali na Moravu. Přecházím betonový most, vlevo je velké stavidlo na potoce. Vždy v létě se zastavilo a koryto potoka sloužilo jako koupaliště. Tady jsem se naučil asi ve čtyřech letech plavat. Sem jsme také chodívali se strýcem rybařit a chytil jsem zde zatím svoji největší štiku. Měřila 92 cm. Pod stavidlo se chodívalo prát prádlo. Gumové klekačky, valchy, šmolka a mýdlo s Jelenem. Tehdy nebyly ani elektrické pračky natož tak automatické.

Ještě pár minut a budu u babičky. Babička byla taková drobná, menší postavy, stále veselá a většinou chodívala stále stejně oblékaná. Nosívala dlouhé domácí šaty, na nich zástěru s velkými kapsami. V nich měla většinou nějakou dobrotu, hašlerky, lesněnky nebo nějaké jiné bonbóny. Na hlavě nosila šátek. Jmenovala se Anna, bylo jí 64 let. Byla pracovitá, celý den se nezastavila, stále něco doma kutila, vařila, uklízela doma, na dvoře, ve stodole i ve chlévech, a ještě chodila pracovat na pole. V 53 letech ovdověla. Děda zemřel na astma, bylo mu 63 let. Jmenoval se František, jako já. Mě bylo tehdy rok a půl, ale dědu si mlhavě pamatuji. Pamatuji si, jak mě choval, houpal na kolenou a zpíval mi.

Také si vzpomínám, že mi vyprávěl o tom, jak se potopil Titanic. Jak tak přemýšlím, jsem už za mostem, co vede přes potok.

Cestou míjím vpravo rybník, je plný kachen a hus. Opodál na louce se pasou krávy, kozy a pár ovcí. Na levé straně na posečené louce je pár ženských a klábosí. Před nimi na trávě je rozložené prádlo. Tady jej suší a bělejí na sluníčku. Hlídnají, aby jej nepřeběhly husy nebo jiná zvířata, co se pasou opodál. Pozdravím a vcházím mezi první domky ve vesnici. Zanedlouho již vidím na návsi malebnou kapličku. Vedle ní stojí krásná košatá lípa. Vpravo vedle cesty je hospoda. Otevřenými okny je slyšet klábosení štamgastů a cinkání sklenic, stavěných na těžké porcelánové tácky, co se tenkrát v hospodách používaly. Nalevo od cesty je na návsi obchod se smíšeným zbožím, vedle místní národní výbor a vedle něj - můj rodný dům. Babička stojí na zápraží a vyhlíží mě. Ví, že vlak přijíždí v určitou hodinu a tak čeká tu pravou chvíli, kdy se objevím.

Zamávám na pozdrav a vidím, že má slzy na krajíčku. Přivítáme se a chvilku si povídáme, jak se máme my doma a co je nového tady. Vytáhl jsem z batohu bavlněný šátek - dárek od mamky, ví, že je babička ráda nosí. Přiběhne k nám její pes, vlčák jménem Kazan. Chvilku si mě prohlíží a očichává, nedůvěřivě pokukuje, jako by za ten rok, co jsme se neviděli, zapomněl, kdo jsem. Za chvíli ale už je se mnou kamarád, jako by si vzpomněl, jak jsme spolu chodívali do lesa na houby nebo na borůvky. Také na ryby s námi chodil a plašil nám je, když se koupal mezi našimi nahozenými pruty.

Ptám se po strejdovi, kdy přijede s rodinou. Vždy sem jezdívali alespoň na čtrnáct dnů na začátku prázdnin. Bydleli kousek od Prahy, v Nučicích u Rudné. Strejda, teta a dvě sestřenice. Ty byly obě kolem mého věku, tak jsme si náramně rozuměli a zažívali jsme krásné chvíle o prázdninách. Babička řekla, že přijedou až v sobotu dopoledne. Strejda s tetou budou mít v podniku celozávodní dovolenou. Odložil jsem si batoh do kuchyně, vyndal si domácí oblečení a převlékl se. Babička si brala hrábě a chystala se jít na louku obrátit seno.

Měli jsme kousek od Březového potoka louku a pole. Tam jsme chodívali pomáhat našim, ještě když jsme tady bydleli. Mívali jsme tři krávy, kozu, prase a ovce. Krom toho také samozřejmě slepice, králíky, husy, kachny, krůty a také holuby. Teď má babička jen slepice, husy, králíky a jednu kravičku. Ta se prý pase na té naší louce. Tak jsem řekl, že půjdu s ní na louku a pomůžu jí.

Bylo po páté hodině odpoledne. Na louce jsme obrátili seno a popohnali Straku, tak se jmenovala babiččina kravička, kousek dál. Vždy mě zajímalo, jak to, že ta kráva neuteče, že se v klidu pase na jednom místě. To samé husy. Ráno je vyženete na náves, ony se přidají k ostatním z okolních domků, a jdou na rybník. Tam jsou celý den, pasou se a koupou v rybníce. Večer přijdou samy domů. S krávou je to trochu jinak. Tu musíte zavést na pastvu a zase pro ni přijít. Vloni, vzpomínám si, stalo se, že jsem zavedl ráno Straku na pastvu a šel s klukama na potok. Koupat se, chytat ryby a raky. Všechno jsme vždy pouštěli. U vody tak náramně ubíhal čas, kolikrát jsme zapomněli i na oběd a přišli jsme domů odpoledne, až nám už kručelo v žaludku. Najedli jsme se a znovu vyrazili k vodě. Ten den se schylovalo k bouřce. My jsme ale byli tak zaneprázdněni svými skopičinami, že jsme to ani nezpozorovali. Až když se náhle setmělo, pořádně párkrát zahřmělo, došlo nám, že bychom měli hnát krávy domů.

Rozběhl jsem se kolem potoka k naší louce. Jak bylo ale trochu méně vidět, začínalo už pršet, nevšiml jsem si elektrického ohradníku, nataženého kolem susedovy pastviny. Soused asi svým krávám natolik nevěřil, že neutečou, tak si pořídil tuhle vymoženost. No a já v tom běhu jsem krásně naletěl, naběhl jsem přímo na ten drát. Měl jsem jej tak ve výši svých prsou. Na holém a mokrém těle to mělo docela dobrý účinek a trochu to se mnou zatřepalo a sedl jsem si na zadek. Nicméně tam nebyl takový proud, co by mohl člověku ublížit. Vstal jsem, otřepal bláto z trenýrek a pokračoval dále k naší louce. Co to? Straka nikde.

Tak to bude průšvih, babička mi pěkně vynadá. Kráčím tedy k domovu, nikde po cestě ani živáčka. Všechno se to před bouřkou včas schovalo.

Domů jsem přišel mokrý a první nahlédnu do chléva. Sláva. Straka je doma, a husy také. Kazan, doposud schovaný v boudě, vyběhl ke mně a zaštěkal. Vtom vykoukla ze dveří babička. To máš štěstí, že jsem byla na louce skupit seno do kopek. Myslela jsem si, že bude bouřka, tak jsem Straku vzala domů. Byl jsem rád, jak to dopadlo, a babičce jsem se za to omluvil. Dnes k večeru bouřka přestala, vysvitlo sluníčko a ráno byl opět krásný červencový den. Chystal jsem se na ryby. S babičkou jsme naplánovali, že odpoledne až přijdu, svezeme suché seno domů. Bylo to druhé seno, takzvaná otava, nebo také votava, jak se říkalo tady v Čechách. Stejně jméno jako řeka, na kterou jsem se chystal na ryby.

Dopoledne jsem rybařil na Otavě, celkem se dařilo, nějaký kapr, cejni, plotice a tloušti. Strejda mě naučil docela dobře rybařit, používat návnady a nástrahy. Ale také mě naučil vážit si přírody, jak se chovat u vody a pouštět ryby zpátky do vody. Pokud si rybu nechceš vzít domů, pusť ji hned zpátky do vody. A to vlastně dělám dodnes. Se strejdou jsme si užili spousty legrace, ať už na rybách nebo v lese, když jsme chodili na dřevo, na houby nebo na borůvky. Kolem naší vesnice je spousta takových malých lesíků, většinou borových. Ale kousek dál po proudu Otavy jsou lesy rozlehlejší a tam jsme chodívali na lesní jahody a na borůvky. Pozorovali jsme tam často stáda muflonů. Na druhou stranu od vesnice, směrem na Horažďovice jsme mívali pole. Bylo hned vedle železniční trati. Šlo se tam přes louku a polní cestou mezi takovými náspy. V nich byly velké díry. Tam měli svá doupata sysli. Vzpomínám jako ještě malý kluk, že jsem se jich bál. Na naše pole se muselo projít pod železnicí takovým tunelem, kterým vedla ta polní cesta. Tam jsem chodíval za našima, když jsem přišel ze školy a měl jsem na stole lístek, abych přišel pomáhat na pole.

U našeho pole byl velký, asi hektarový rybník. Jmenoval se Pustý. Byla tam taková chatička, něco jako rybářská bašta, dřevěné molo a u něho přivázaná lodička. Když bylo po práci na poli, chodili jsme se do rybníka koupat nebo jsme se projížděli na lodičce. Také jsme sem chodívali se strejdou rybařit. Když se podařil nějaký pořádný kapr, vzali jsme ho domů.

Tenkrát nebyly žádné povolenky ani rybářské lístky. Ale většinou jsme chodili jen na Březový potok. Bylo to pár minut od domova a ryby tam byly také. Čistá voda, kolem potoka rákosí. Ráj pro štiky, okouny, líný a tlouště. Nikdy jsme nešli rybařit, abychom přišli domů a nic nechytily. Jak jsem již řekl, většinou jsme všechno pouštěli, ale když se podařila nějaká velká štika nebo lín, přinesli jsme je domů.

Tak jsem dneska dopoledne rybařil na Otavě a půjdu domů. Poobědvali jsme a odpoledne vzali vozík a až do večera svázeli seno. Ještě jsme ho vynesli na půdu, kde už bylo letošní první seno. Večer jsme si s babičkou povídali, co je potřeba udělat na domku. Až přijede strejda, musíme spravit plot za stodolou, vyměnit na střeše pár tašek, natřít vrata a uklidit na sýpce. Už jsem se na strejdu těšil. I na tetu a sestřenice.

Teta s holkama budou pomáhat babičce s domácností, úklidem a vařením, a my se strejdou budeme dělat ty chlapský práce. Jak jsem říkal, strejda mě naučil všechno, co má správný kluk na vesnici umět. Ačkoliv byl nyní vlastně skoro Pražák, pocházel z tohoto stavení a nic z toho co se naučil od svého otce, mého dědy, nezapomněl. Strejda se jmenoval také František.

Babička mi ráno dala za úkol zabít a stáhnout králíka, že bude v sobotu na oběd, až přijedou Pražáci. Moc rád jsem tohle zrovna nedělal, ale ráno po snídani jsem šel, vybral z králíkárný toho největšího králíka, zabil a stáhl jsem ho. Umyl jsem ho pod pumpou, co byla na dvoře na studni, a uložil do hrnce s vodou do předsíně na zem. To byla taková chladnička. Sem se ukládalo všechno, mléko, máslo, sádlo, maso a ve vědru byla vždy studená voda na pití. Žádnou elektrickou chladničku babička tehdy neměla, ale tady v předsíni bylo krásně chladno, až to někdy záblo do nohou, když jsem tam přecházel bos. A to i v parném létě. Kdysi, když jsme tady ještě bydleli, mívali jsme tři krávy. Tady v rohu stávala odstředivka mléka a vedle ní buben na stloukání másla. Všechno mléko, co se nadojilo, se tady zpracovávalo. Syrovátka a kozí mléko bylo pro prasátko.

Máslo, tvaroh a smetana, byla pro nás. Měli jsme také pod sýpkou pec, kde se pekl domácí chléb. Tak to bylo skoro v každém stavení tady na malé vesnici.

Odpoledne jsem šel s klukama na potok. Koupali jsme se, hráli karty a chytali do rukou malé rybky a raky. Jen tak pro zábavu. K večeru to vypadalo zase na bouřku, celý den bylo horko a dusno. Mouchy a ovádi kousali, krávy se jen oháněly. Šel jsem pro naši Straku a vedl ji domů, raději zavčas, než aby to dopadlo jako minule. Sotva jsem ji dal do stáje, začalo bouřit a za chvíli tady byl pořádný déšť. Babička mě tentokrát pochválila. Husy už byly doma také. U večere jsme si chvíli povídali, pak jsme šli spát. Nemohl jsem chvíli usnout, přemýšlel jsem. Těšil jsem se na zítřek, až půjdu strejdovi s rodinou naproti k vlaku.

Strejda František pracoval v Praze v Hlubočepích, v podniku Rako. Vyráběly se tam dlaždice a obkladačky. Teta Libuše pracovala v Loděnicích u Prahy v podniku Gramofonové závody, kde se vyráběly gramofonové vinylové desky. Sestřenice Anna a Libuše chodily také ještě do Základní školy. Od tety jsem občas dostal pár gramodesek, většinou to byly vyřazené, takzvané zmetky, co nesměly jít do prodeje. Byly úplně funkční, akorát měly většinou obráceně nalepené etikety. Tak jsem měl tehdy docela velkou diskotéku. Poslouchal jsem písničky našich zpěváků a skupin, co byly v tehdejší době populární. Rangers, Olympic, Matadors nebo Blue Effect. Zpěváci Gott, Spálený, Neckář, Matuška atd. Vzpomínkami na naše Pražáky jsem pomalu usnul.

Ráno mě probudil jako obvykle kohout a jeho kokrhání. Podívám se z okna, zase krásné ráno, azurová obloha. Z kuchyně jsem slyšel, jak babička poslouchá rádio a prozpěvuje si. Vstal jsem, nasnídal se a šel jsem na dvůr. Kazan jako obvykle skákal kolem mě. Odvázal jsem Straku, pustil husy z chléva a vyhnal je na náves. Jedna husa zůstala doma, babička ji hned brzy ráno zavřela do dřevěné bedny. Straku jsem zavedl na louku na pastvu. Chvilku jsem si hrál s Kazanem, házel jsem mu klacek a on aportoval. Bylo teprve kolem sedmé hodiny. Vlak, kterým přijede strejda, tady bude až deset minut po deváté.

Mohl bych se projít s Kazanem k našemu poli a k Rybníku Pustý. Odtud je kousek po polní cestě do Střelských Hoštic. Tak jsme vyšli. Obešli jsme Březový potok po mostě a za mostem zahnuli po polní cestě k železnici. Kráčeli jsme kolem písečných náspů, kde jsem se kdysi bál těch syslů. Teď jsem v dírách žádného nikde neviděl, zřejmě ucítili Kazana a schovali se.

Prošli jsme tunelem pod železnicí a zamířili kolem pole k rybníku. Na břehu vedle chatky seděli dva rybáři a měli nahozeno. Původně jsem chtěl s Kazanem obejít rybník dokola, ale nechtěl jsem, aby Kazan skočil vedle rybářů do vody, jak to měl ve zvyku, a neplašil jim ryby. Pokračovali jsme tedy dále po polní cestě, která vedla ke Střelským Hošticím. Bylo to takové krásné, malebné městečko. Byla to podle dnešních parametrů taková spádová obec. Byla zde pošta, základní škola, kostel a hřbitov, obchody s potravinami, s průmyslovým zbožím, obuví, oděvy, trafika, cukrárna atd. Také zde byla velká kasárna. Tady sloužil můj táta Pavel základní vojenskou službu, a tady se také potkali s mou mamkou. Táta po skončení vojenské služby zůstal u vojska jako civilní zaměstnanec. Jezdil s Tatrou 111, vozil proviant a různé zboží do kasáren.

Procházíme s Kazanem ulicí vedoucí k náměstí. Jindy v tuto dobu by tady nebylo žádné rušno, ale v neděli tady bude pouť, tak se to tady hemží lidmi. Na plácku, kde dneska stojí Motorest, je plno pouťových atrakcí, kolotoče, malý, velký, střelnice, houpačky a spousty stánků. Zítra půjdeme ráno do kostela a potom na kolotoče. Na náměstí vlevo stojí Základní škola. Tady jsem nastoupil jako prvňáček v září roku 1960 do školní lavice. Vzpomínám na našeho pana učitele. Jmenoval se Josef Němec. Vedle školy stojí kostel a za kostelem je velký hřbitov. Tam je hrob mého dědy. Ikdyž mi bylo tenkrát rok a půl, na ten pohřeb si pamatuji.

Do kostela jsme chodívali pravidelně každou neděli. Pod kostelem, kousek nad jezem řeky Otavy stojí stará továrna na knoflíky. Má vysoký komín, na kterém vždy bývalo velké kulaté čapí hnízdo.

Čápy jsme vždy pozorovali z naší třídy ze školy. Po škole jsme si šli většinou koupit nějaký pamlsek do cukrárny, kokosek za korunu nebo Lipo za padesát haléřů. To aby nám cesta domů lépe ubíhala. Bylo to od nás tři kilometry. Ráno jsme se kolem sedmé scházeli na návsi a spolu pak šli do školy. Chodilo nás ze Lhoty tak pět. Do školy jsme přišli tak akorát před tři čtvrtě na osm. Vyučování začínalo o tři čtvrtě na osm. V létě to bylo dobré, horší to bylo v zimě. To se šlo ve sněhu špatně, cesta se moc často neprohrnovala. Museli jsme vycházet z domu dříve, abychom to stihli.

Pamatuji si, jednou na jaře jdeme ze školy, bylo to v dubnu 1961. Byli jsme už za železničním přejezdem a proti nám jede na kole pan Vojík. Pracoval na nádraží, v takovém tom domku u závor. Měl na starosti výhybky a zvedání a spouštění závor. Byl původním povoláním holič. Chodívali jsme se k němu všichni stříhat.

Většinou to vzal mašinkou dohola, na tom nebyl co pokazit. Tak jede na kole proti nám a volá na nás. Slyšeli jste to, kluci? Gagarin. Gagarin vyletěl. Za prvé jsem nevěděl co nebo kdo je to Gagarin, a za druhé jsem nevěděl odkud a kam a za co vyletěl. Až doma jsem se dozvěděl z rádia, že to byl sovětský kosmonaut, a že ten den vyletěl do vesmíru. Pár dní nato už denně vyhrávala v rádiu ta písnička - Dobrý den majore Gagarine, tak jsme se konečně dočkali...

My se také dočkáme, vid' Kazane. Za chvilku pojede kolem rychlík z Plzně na České Budějovice. Jdeme s Kazanem teď tou cestou, kterou jsme se vracívali ze školy domů. Blížíme se k železničnímu přejezdu u nádraží. Před přejezdem vpravo je Hostinec u Hosnedlů. Ten je ale nyní zavřený, otevírá se až po poledni. Za hospodou, hned u kolejí je domek pana Vojíka, co jsem se k němu chodíval stříhat. Dnes už se stříhat tak často nechodím. Co vypukla Beatlemánie, kluci začali nosit sestřih podle Beatles. Pan Vojík asi není moc rád, má méně práce, ale to hlavní, sklápět a zvedat závory, přehazovat výhybky, to mu zůstalo. Přešli jsme s Kazanem trať, a šli na nádraží na nástupiště.

Naproti nádraží bývaly veliké haldy koňských a kravských kopyt a rohů. Ty sem svážely vlaky snad z celé republiky. Odtud se to vozilo do Střelských Hoštic, do té fabriky, kde se z toho vyráběly knoflíky a různé jiné doplňky.

Právě začal zvonit zvonec u přejezdu a závory se pokládaly dolů. V dálce, někde za lesem od Horažďovic, bylo slyšet hluk blížícího se rychlíku. Tím přijel strejda s rodinou. Tady ale rychlíky nikdy nestaví, museli vystoupit o zastávku dříve, ve stanici Babín neboli Horažďovice předměstí. Tam přeseďnou na osobní vlak, co jede z Klatov, přes Sušici do Strakonice. Rychlík projel opravdu rychle. Závory se zvedly. Výpravčí, co před chvílí zdravil strojvedoucího rychlíku, přešel po nástupišti a zmizel v kanceláři. Schoval se před sluníčkem, které ačkoliv bylo pár minut po deváté, začalo už pořádně hřát. Za chvíli začal opět zvonit zvonec a závory šly dolů. V dálce jsem zahlédl vlak, jak vyjíždí z lesa. Ten les byl vlastně už v jiném kraji. Tady jsme v severozápadním cípu jihočeského kraje, les už je kraj západočeský. Netrpělivě jsme s Kazanem čekali, až vlak zastaví.

Konečně, zaskřípaly brzdy kov na kov, a vlak zastavil u nástupiště. Lidé začali vystupovat z vagónů, obcházeli mě, jak jsem tam stál s Kazanem a čekal. Najednou jsem zahlédl strejdu. Nešlo jej přehlédnout, měřil tak 185 cm a převyšoval všechny ostatní kolem. Svým vzhledem, postavou, chůzí i chováním a humorem mi vždy trochu připomínal herce Jindřicha Plachtu. Zato teta. Asi zase přibrála. Byla pravý opak strejdy. Vysoká byla dost, ale také trochu široká. A obě sestřenice se také za rok spravily. Tak přemýšlím, měl jsem ty králíky asi zabít dva. No uvidíme. Šel jsem se s rodinkou přivítat. Kazan zavrčel, všechny nedůvěřivě očichal, ale za chvíli už byl zase se všemi kamarád. Vzal jsem tetě kufr, strejda nesl také velký loďák, jak se mu říkalo. Holky měly jen ty svoje kabelky.

Strejda s rodinou jeli vlakem z Prahy Smíchova do Plzně. Tam přestoupili na rychlík Plzeň - České Budějovice. Cestou z nádraží k vesnici jsme si povídali. Jak je v Praze, co nového u nás a tady u babičky. Ten necelý kilometr cesty od nádraží nám hezky uběhl. Babička už vyhlížela na zápraží.

Zase měla slzičky v očích, když se vítala se všemi. Dneska nikam k vodě nepůjdu, máme si se strejdou, tetou a sestřenicemi toho tolik co vyprávět. Strejda se samozřejmě zeptal co ryby, jestli berou. Pověděl jsem mu, jak jsem byl rybařit na Otavě. Chytával jsem většinou na splávek. Prut mi koupil právě strejda, když mi bylo osm let. Od té doby také rybařím. On měl svoji výbavu na sýpce ve skříni. Zítra je neděle, půjdeme do kostela a potom na kolotoče. Na ryby půjdeme spolu až v pondělí ráno. Odpoledne pak musíme opravit plot a vyměnit pár tašek na střeše u stodoly.

Strejda byl ke všemu šikovný a dovedl leccos opravit. Chodili za ním kluci ze vsi, když se dozvěděli, že je tady u babičky. Spravoval jim bicykly, vyměňoval špice a centroval kola. Nasazoval také topůrka do sekyrek, lopat a motyček. Ta si sám na koleně vyráběl z buku, olše, břízy nebo lísky. Dovedl vyrobit celé hrábě, nebo také stoličku k dojení krávy a spoustu dalších věcí potřebných v domácnosti na vesnici. Vloni jsme spolu postavili novou králíkárnou a Kazanovi novou boudu. Babička si povídala s tetou a holkama, takové ty řeči, co vedou ženské. Mezitím připravovala oběd. Vývarovou králíčí polévku s játrovými knedlíčky. Z trouby už voněl slaninou prošpikovaný pečený králík. Ten bude s bramborem. K tomu okurkový salát. A po obědě pivo. To měl strejda moc rád, a babička také. My s tetou a holkama máme studenou vodu z předsíně s domácím malinovým sirupem.

Strejda s tetou a holkama se převlékli do domácího oblečení. Měli připravený pokoj vedle kuchyně. My s babičkou jsme spávali naproti ve velké světnici. Byla tam velká kachlová kamna s pecí. Tam se mi náramně dobře spalo. Uprostřed místnosti byl velký stůl a šest židlí. Pod oknem byla pohodlná pohovka a vedle starý kredenc, plný porcelánových hrnků a skleniček. V rohu starožitná postel s vysokými pelestmi a péřovými peřinami. Tam spávala babička. Ve světnici se také obědvalo. Vedle kuchyně, mezi světnicí byla koupelna a záchod. Kuchyně byla trochu menší místnost, ale byl tam také stůl a čtyři židle. Z kuchyně vedlo okno do susedovy zahrady. Z pokoje a ze světnice vedla okna na dvůr. Dvůr byl velký, před domem byl od silnice obehnán kamennou zídkou.

V ní byla malá vrátka, kterými se chodilo. V rohu dvora pak byla velká vrata s klenbou. Dále dvůr pokračoval ve tvaru písmene L za dům ke stodole. Vedle stodoly vpravo byly v kamenné zídce dveře vedoucí na pole. Z druhé strany stodoly vlevo byl obrovský jasan. Babiččin dům byl poslední ve vsi, vlevo vedle silnice, co směřovala do vesnice Sedlo.

Teď jsme se strejdou obcházelí stavení a Kazan se předváděl. Honil po dvoře slepice a kohouta. Zkontrolovali jsme také králíky a šli jsme se podívat na rozbitý plot u stodoly, co máme v plánu jej v pondělí opravit. Také jsme nahlédli do stodoly, a dívali se, kolik musíme vyměnit na střeše tašek. Vrátili jsme se na dvůr a šli k velkým vratům. Ta bychom chtěli natřít. Strejda spočítal, kolik musíme koupit barvy. Když prý už budeme natírat velká vrata, natřeme i malá vrátka, kterými se chodí nejčastěji. Hned u vrátek v rohu, měl Kazan svoji boudu. Za boudou byly dveře do chléva, tam bydlela naše Straka a v ohradě husy. Všichni byli teď na pastvě.

Jedna husa byla ale zavřená v ohradě. Odpoledne ji babička zabije a připraví na neděli k obědu. Ostatní husy se večer vrátí, pro Straku zajdeme se strejdou. Chce se podívat ke stavidlu, prozkoumat rákosí a zkusit jaká je voda. Teta s holkami pomohli babičce v kuchyni dovařit oběd a chystali nádobí na stůl. Za chvíli nás už volali ke stolu. Opláchli jsme si ruce pod pumpou a šli do domu.

Vonělo to náramně. Polévka byla na stole. Nalévali jsme si každý sám, kdo kolik chtěl a snědl, knedlíčků bylo také dost, na každého vyšlo pět. Babička měla ráda králíčí hlavu z polévky. Obrala ji vždy dokonale, líčka, jazyk a krk, pak ji ještě rozloupala a snědla i mozeček. Nám se strejdou to nijak nepřišlo, ale teta s holkama se po sobě dívali nějak divně. Dojedli jsme polévku a holky přinesly na stůl pekáč s králíkem, hrnec s vařenými brambory a misky s okurkovým salátem. Když babička odklopila poklici z pekáče, teta s holkama se opět po sobě podívali. Nevím, co mívají na oběd doma, ale jak to vypadá s jejich postavami, dietní králíčí to asi nebude.

Nicméně si maso vzali všichni, a za chvíli zbyly na pekáči jen kosti. Kazan se bude mít, určitě si ještě pár kostí zahrabe někam na dvoře v rohu, zásoba na horší časy. Ale neboj, Kazane, zítra bude pečená husa, knedlík a zelí. Je přece neděle, a ještě k tomu pouť ve Střelských Hošticích. Strejda si dal po obědě pivečko. Pak si zašel na sýpku do skříně pro dalekohled. Vždy jej nosíval, když jsme šli ven. Měl přírodu rád, stále pozoroval okolní louky, pole a lesy, co se kolem kde děje. Byl také členem místního mysliveckého sdružení a zúčastňoval se honů. Neměl ale žádnou pušku a nestřílel zvěř, byl jen jako honec. Mezi ostatní myslivce chodíval víceméně jen z kamarádství.

Vzal jsem Kazana a vyrážíme se strejdou. Teta pomůže babičce s přípravou husy, sestřenky se pustily do nádobí a pak že se půjdou projít k potoku. Nešli jsme cestou k potoku přes náves, ale zamířili jsme cestou, co vede severně od vsi, k malému lesíku. Hned ještě ve vsi se cesta zvedá do prudšího kopce. Tady jsme v zimě sáňkovali. Přišli jsme nahoru na kopec k lesíku a rozhlížíme se. Je odtud na všechny strany krásný výhled. Za jasného počasí, když je dobrá viditelnost, je směrem k jihu vidět v dálce pouhým okem Boubín. Na jihozápadě pak mezi zvlněnými šumavskými lesy hrad Kašperk. Dalekohledem je pak vidět ještě dále. Jdeme po kraji lesa a díváme se po houbách. Moc ještě nerostou, chtělo by to více popršet. Cestou míváme kamenný svah. Tady mi strejda několikrát ukazoval zmije. Vyhřívají se tu na sluníčku a zanechávají po sobě staré kůže, když se vysvěčou. Já moc hady nemám rád, mám před nimi respekt, ale strejda, ten se jich nebojí. Vytáhne z kapsy nůž a za chvíli má z větve, co ulomil z keře u cesty, krásnou dlouhou vidlici. Prohledává kamení a nahlíží do otvorů, jestli nějakou zmiji nespátří. Dneska asi ale žádnou nechytne. Máme s sebou Kazana, pořád pobíhá kolem nás, čenichá a funí, občas zaštěká. To vyplaší asi všechno živé kolem. Tak jdeme dále. Polní cesta se nyní stáčí od lesa směrem k Březovému potoku. Jsme asi dva kilometry severně od stavidla u mostu, co vede k naší vesnici. Tady je na potoce další stavidlo, nedaleko samoty. Je to pár domků na kraji lesa a je to už v plzeňském kraji, nedaleko za lesem jsou Horažďovice.

Strejda se chce podívat k Pustému rybníku vedle našeho pole. Přejdeme po stavidle na druhou stranu potoka a polní cestou jdeme k železnici a k tunelu, kudy jsem šel dneska ráno do Střelských Hoštic. U rybníka je klid, žádný rybář už tady není. Strejda obhlíží dalekohledem okolí. Pak se dívá na hladinu a spokojeně pokyvuje hlavou. Na hladině se tvoří sem tam velká kola, jak ryby sbírají potravu. Občas vyskočí nějaký kapřík nad hladinu a plácne sebou zpátky do vody. Vypadá to, že v pondělí půjdeme na ryby sem Fando, říká strejda. Na lodičce si zakrmíme kus od břehu a zachytáme na splávek. Večer si uvaříme trochu kukuřice s kroupami a nasbíráme u hnoje nějaké žížaly. K tomu ještě napaříme pár rohlíků. Ty pak nakrájíme na kolečka a ještě rozdělíme na půlky. Takto připravené se sbalí do ruličky a dávají jako nástraha na háček. Všechny kaprovité ryby mají rády pečivo. Hlavně karasi a kapři. Líni a okouni mají raději žížaly, amuři zase preferují kukuřici. Už se na rybaření se strejdou moc těším. Obešli jsme rybník dokola a pomalu se vracíme polní cestou pod železnicí zpátky k potoku. U stavidla je celkem rušno.

Je sobota odpoledne, je krásně horko, koryto potoka je plné vody a na březích jsou skupinky lidí, co si přišli užívat koupání a opalování na sluníčku. Jsou tady také naše holky, sestřenice Líba a Anča. Baví se s kamarádkami a také si užívají sluníčka. Musí nachytat trochu toho bronzu, jsou oproti ostatním trochu bílé. Ale za pár dnů budou také opálené jako ostatní. Strejda se dal do řeči s kamarádem, co se znají spolu od mládí. Já jsem šel s Kazanem k partě kluků, co tady sedí na břehu potoka a mastí karty. Jsou tu moji dva bývalí spolužáci ze školy. Chvilku si povídáme a vzpomínáme. Jedním je Míla, tak jsme mu říkali, ale jmenoval se Miloslav. Měl ještě mladšího bratra. Jejich rodiče mají ve vsi hospodu. Druhý spolužák je Tonda. K nim jsme chodívali dívat se na televizi, měli ji asi jako první ve vsi. Tondův tatínek jezdil jako strojvedoucí s lokomotivou, maminka byla doma s malou sestrou. Tak si povídáme a plánujeme, že zítra půjdeme na kolotoče, že se tam potkáme. Odpoledne nám uběhlo a chýlí se k večeru. Strejda s kamarádem mezitím odešli do hospody na pivo.

Mají si také co vykládat, od podzimu se neviděli. Strejda mi jen kývl, když odcházel, abych věděl, že mám vzít Straku domů z pastvy.

Zavolal jsem na Kazana, který se proháněl po louce, a jdeme pro Straku, která už byla napasená a jen polehávala ve stínu vzrostlé lípy. Šli jsme pomalu domů. Na návsi bylo slyšet veselo otevřenými okny z hospody. Hrála tam harmonika a zpívalo se. To asi náš strejda. On i moje mamka uměli hrát docela dobře na harmoniku, to zednické piáno, jak se tady říkalo. Uměli spoustu těch českých lidových písniček. Večer po práci se parta sousedů scházela na návsi u kapličky a hrálo se a zpívalo. My jsme naslouchali a učili se také zpívat ty písničky. Tak jsme přišli domů, Kazan se hrnul k boudě, kde si nechal nějaké kosti od oběda, asi už mu pěkně vyhládlo. Zavedl jsem Straku do chléva a šel se umýt k pumpě. Doma jsem si vzal krajíc chleba, namazal si ho sádlem a posypal čerstvou pažitkou ze zahrádky. To jsem měl moc rád. Babička s tetou něco kutili v kuchyni. Za chvíli přišly holky od potoka, najedly se, a že půjdou ještě na náves za kamarádkami.

Mně se dneska už ven nechtělo, nějak jsem toho měl od rána dost. Vzal jsem malý kbelík a šel na dvůr ke hnojáku, co byl vedle velkého jasanu u stodoly. Narýpal jsem trochu žížal pro ryby a dal je do zavařovací sklenice s dírkovaným víčkem. Uložil jsem je s trochou hlíny a trsem trávy do chladného sklepa co byl pod sýpkou. Pak jsem nabral na sýpce ze sudu kukuřici a hrách, přidal k tomu kroupy a dal jsem to vařit do hrnce na sporák. Lehl jsem si na pohovku a chvíli četl, než se návnada uvaří. Teta se šla podívat za strejdou do hospody. Babička seděla u rádia a poslouchala svůj oblíbený pořad, Hrají a zpívají Plzeňáci. Měla v Plzni sestru a takto na ni asi vzpomínala. Odstavil jsem uvařenou kukuřici s kroupami, scedil vodu, dal jsem tu návnadu do kbelíku s víkem a zanesl do sklepa. Umyl jsem se u pumpy a šel si lehnout na pec. Těšil jsem se na zítra, do Střelských Hoštic na kolotoče. Brzy jsem usnul, ani jsem neslyšel, kdy přišel strejda s tetou a sestřenicí domů.

Ráno patřilo opět kohoutovi a jeho kokrhání. Probudil mne, tak jako každý den, za okny zase krásná modrá obloha. Vstal jsem a nasnídal se. Holky už byly také po snídani a parádily se v koupelně před zrcadlem. Babička se strejdou byli na dvoře a povídali si. Teta se strojila v pokoji. Babička mi řekla, že dneska nemusím se Strakou na pastvu, vzala ji tam prý sousedka hned brzy ráno. Bylo něco po sedmé hodině, mše v kostele začínala ve čtvrt na devět. Máme dost času. Strejda si dával lahvové pivo, prý potřebuje vyprošťovák po včerejšku. Trochu to s kamarády přehnali, také co, když se tak dlouho neviděli. A navíc jej nechtěli pustit z hospody, kdo by jim také hrál? Teta prý přišla ještě před půlnocí, holky byly doma před setměním, asi kolem deváté. Chudák strejda. Přišel až o půl třetí. Nejdříve říkal, že slušný člověk chodí domů za světla, ale tak dlouho to tam nevydržel. Nakonec prý všichni stejně odpadali jeden po druhém, tak to také zabalil. Nikdy neutratil ani korunu, všichni jej měli rádi, a když jim hrál, tak mu poroucheli pití a platili za něj. Teď prý má žaludek jako na vodě, ani nesnídal, a kdo ví, jestli bude obědvat. Ani cigareta, že mu nějak nechutná, včera prý stáhl jen za večer dvacítku Aster. Do toho nějaké to pivo a rum. Jo, muzikanti to měli vždycky těžké. Ale počítám, že po mši v kostele si zase na jedno s kamarády zajde.

Teď se strejda na chvíli vytratil, myslel jsem, že se mu neudělalo dobře, ale za chvíli vyšel ze sýpky se vzduchovkou, co jí měl také ve skříni vedle rybářského náčiní. Vedle králíkárně na dřevěné desce na zídce míval připíchnutý terč a do něj se třefoval asi tak z deseti metrů. Teď tam jeden nový připíchnul, a že si zastřílíme, aby nám čas lépe utekl. On učil střílet i svoje holky a tetu. Teta ale byla na takovou činnost trochu alergická, spíše bych řekl trochu levá, jak se říkalo u nás. Strejda nabil a střílel do terče. Babička na něj volá, hlavně ať se trefí do terče, ať nemáme zítra k obědu zase králíka. Strejda se zazubil, že snad vidí dobře. Pak mě zavola, ať si to jdu také zkusit párkrát, tak jsem chvíli střílel. On si mezitím otevřel další pivko. Líba s Ančou se někam rychle vytratily, asi věděly proč. Musely by také střílet.

Bral jsem to jako trénink na pouť do střelnice, zkusím tam vystřelit nějakou tu růži. Po čtvrt hodince jsem vzduchovku odložil a šel se chystat na cestu.

Teta s babičkou už byly připravené, holky se opět chichotaly z koupelny a strejda se právě převlékl a vyšel z pokoje. Babička ještě šla na zahrádku, co byla za zídkou u pole, a natrhala pár květin do kytice, že ji vezmeme dědovi na hrob. Kazanovi jsme řekli, ať hlídá dům, a vyšli jsme. Bylo krátce po půl osmé. Na návsi už bylo také pár skupinek lidí, co chodili v neděli do kostela. Babička se přidala k sousedkám a šla s nimi. Cestou si povídali. Já se strejdou jsme šli spolu. Teta s holkama šli za námi. Občas remcala, že by jela raději autobusem, ale strejda jí řekl, že jí trochu pohybu neuškodí. Autobus tudy stejně jezdíval tak párkrát za den, ale byla neděle, a to nejezdil vůbec. Všichni chodili pěšky. Ke kostelu jsme přišli asi deset minut po osmé. Už vyhrávaly varhany a my jsme zasedli do lavic. Mše byla dneska slavnostnější a delší než jindy. Během bohoslužby jsem zahlédl pár svých spolužáků a spolužaček ze školy. Určitě se po mši ještě uvidíme, pomyslel jsem si. Z kostela jsme po mši šli na hřbitov, na hrob dědy. Přinesl jsem do vázy čerstvou vodu od pumpy a babička tam dala kytici, co natrhala doma na zahrádce. Chvilku jsme u hrobu postáli a pak jsme šli na náměstí obejít stánky a podívat se, co kde mají.

Babička že prý půjde se sousedkami domů a nachystá oběd, než přijdeme. Strejda se samozřejmě vytratil a šel doplnit pitný režim. Holky si už kupovaly štěstí za korunu, jak se tomu říkalo. V papírových sáčcích bývaly takové ty cetky, korálky, prstýnky a náušnice z kočičího zlata. Teta zaparkovala samozřejmě u stánku s cukrovou vatou a tureckým medem, jak jinak, musí doplnit cukry a kalorie spálené cestou sem a připravit se na cestu zpátky. Já jsem šel ke střelnici a díval se, co tam mají. Pak jsem si koupil pět ran na růže, čtyři jsem trefil a jednou minul. To celkem šlo. Dal jsem tetě a holkám každé jednu růži, tu čtvrtou jsem si nechal pro babičku. Šli jsme s holkama na kolotoč a teta šla hledat strejdu. Bylo tak půl desáté, domluvili jsme se, že po jedenácté půjdeme domů na oběd. Párkrát jsme se potočili na kolotoči, pak jsme měli už točení dost.

Zahlédli jsem kamarády spolužáky z naší třídy a šel jsem za nimi, popovídat si. Holky tam měly také své kamarádky a chodily s nimi kolem stánků a dívaly se, co kde mají. Míla s Tondou stáli s klukama ze Střelských Hoštic, z Poříčí a Kozlova před školou a povídali si. Mě se vyptávali, jak se máme na Moravě a tak. Šli jsme se projít dolů po náměstí k řece Otavě.

Za mostem vlevo je na řece velký šikmý jez. Sedli jsme si na břeh a klábosili. Jarda Křížan z Kozlova, on byl o rok starší než my, ale chodil do třídy s námi. Bylo mu třináct a už kouřil. Vytáhl ty svoje Filtry a nabízel nám také. Žádný z nás ale nechtěl, nekouřili jsme ještě. Já jsem začal až za pět let, v sedmnácti. Asi po hodině jsme se zvedli a šli pomalu zpátky na městečko, podívat se ke kolotočům. Všude bylo moc lidí, hlava na hlavě, to nebylo nic pro mě. Mám rád lidi, ale jakmile je někde více jak šest lidí, jsem nesvůj. Tak to mám od malička. Mám raději klid v lese nebo u vody na rybách. Jen aby to zítra vyšlo, aby to strejda zase nezopakoval. Tady zatím žádnou harmoniku neslyším, tak zatím dobré. No však je teprve po půl jedenácté, před polednem. Ještě jsme s klukama obešli párkrát náměstí a pořád jsme si měli o čem povídat. Co jsme se odstěhovali na Moravu, setkáváme se jen jednou do roka, o prázdninách.

Za chvíli na věži kostela odbilo jedenáct, rozloučil jsem se s kamarády a šel se podívat po strejdovi, tetě a po holkách. Holky stály u hospody, každá měla pár růží ze střelnice, jednu ode mě, další dostali asi od místních krasavců. Říkaly, že teta už strejdu našla a že každou chvíli vyjdou z hospody. A za chvíli už vyšli, strejda byl trochu v náladě a táhl tetu na kolotoč. Ta ale nechtěla, neměla pochopení pro legraci jako strejda. Tak jsme šli pomalu cestou domů, kde už na nás čekala babička s obědem.

Cestou teta zase párkrát zalamentovala, že jí bolí nohy, že jí tlačí boty, je jí horko atd. Strejda ji vždycky odbyl, že by měla zhubnout a nejíst tolik sladkého. Holky se jen uchichtávaly, také rády jedly sladké. To já a strejda ne, my jsme byli odjakživa na maso.

Ted' jsme se těšili na tu husičku, co nám babička připravila k obědu. Zvlášt' strejda, to víte, po pivečku vyhládne. Já jsem sice pivo neměl, ale na husu jsem se těšil také. Cesta nám pěkně uběhla a už jsme byli u našeho domku. Kazan začal vyvádět, jak nás slyšel přicházet, a babička stála na zápraží. Už byla zase po domácku, šaty, zástěru, a na hlavě šátek. Dal jsem jí tu vystřelenou růži, ona si ji zapíchla do květináče s muškátem, co byl na okně od pokoje do dvora. Bylo před polednem, šel jsem se převléknout do domácích oblečení, což byly jen trenýrky a tričko. Nejraději jsem chodíval celé léto bos. Vždycky jsem dostal na louce pár včelích žihadel, ale babička říkala, že je to zdravé. Hrál jsem si na dvoře s Kazanem, a za chvíli nás babička volala k obědu. Měla dobrou vývarovou polévku z hovězí kosti a domácí nudle. Potom už to hlavní, pečená husa, knedlí a zelí. To byla dobrota. Najedli jsme se všichni, a ještě zůstalo kus masa na pekáči. Kazan dostal opět tu jeho laskominku, kosti a pár kousků kůže, co nechala teta s holkama, prý je to moc mastné. Po obědě přinesla babička točené pivo ve džbánku, byla pro něj v hospodě, než jsme přišli domů. Tentokrát jsme si pivo dali všichni, to k huse se zelím a s knedlíkem prý patří.

Strejda šel po obědě na sýpku pro rybářské náčiní, musí si to prý dát troch do pořádku, navázat si nějaké návazce a převinout vlasec na navijáku. Přivezl si s sebou novou cívku a pár nových háčků. Také už se na zítra těšil, jak si zarybaříme. Teta si šla jako obvykle po obědě lehnout a číst si nějaký časopis. Líba s Ančou pomáhali babičce s nádobím a s úklidem. Já jsem si nachystal dva rohlíky a dal je napařit do hrnce nad párou. Potom jsem rohlíky ještě za tepla nakrájel na kolečka a ty rozřezal příčně na půlky. Takto vzniklé půlměsíčky jsem svinul do malých závitků. Ty jsem uložil do krabičky a utěsnil víčkem. Spolu s vařenou kuřicí s hrachem a kroupami a žížalami jsme měli na zítřek návnadu a nástrahy připravené. Šel jsem za strejdou. Seděl na zápraží a navíjel si nový vlasec z cívky na naviják. Měl k tomu takový přípravek, co si vyrobil sám. Díval jsem se, jak mu to jde. Když byl hotov s navíjením, navázal si ještě pár nových háčků na návazce. Vedle u zápraží měl připravené ostatní náčiní.

Podběrák, vidličky, kyblík, sedačku a malý kufřík s takzvanou rybářskou bižuterií. Já jsem měl také vše připravené na zítra. Chceme vyjít časně ráno, po šesté hodině. Nejlépe se chytá po ránu, dokud není takové horko.

Strejda měl hotovo, dal si věci jen za dveře na chodbu, a že prý si skočí na jedno točené do hospody. Já jsem vzal Kazana a šli jsme se projít zadními vrátky vedle stodoly na pole. Hned za kamennou zídou u pole jsme měli houpačku. Tu nám tady udělal kdysi dávno strejda s mým tátou. Byla celá dřevěná, jako úzká branka na kopanou, na ní shora zavěšené dva provazy a na nich připevněné dřevěné prkénko. Jednou jsem z té houpačky spadl dozadu. Pořádně jsem se praštil do hlavy, jen to zabrnělo. I hvězdičky jsem chvíli viděl. Od té doby jsem si dával pozor, a vždy se pořádně při houpání držel. Přešli jsme pole s jetelinou a mířili k malému lesíku za cestou, co vede k vesnici Sedlo. Tady tekla malý potůček, obtékal naši ves obloukem a ústila do rybníka, co byl za mostem. Šli jsme s Kazanem podél potoka až k rybníku. Bylo tady jako obvykle plno kachen a hus. Tady se nerybařilo, bylo tady mělké a bahnité dno, tak akorát pro ty kachny a husy. Kazan začal běhat kolem dokola a plašil ty vodní ptáky. Musel jsem jej zavolat a šli jsme mezi domky přes náves k domovu. Z hospody už zase bylo slyšet harmoniku. A jéje, strejda je zase ve svém živlu. Tak to nebude jen jedno točené. Jen abychom ráno nezaspali.

Před naším jsem potkal Líbu s Ančou. Prý se jdou koupat na potok, že jsou domluvené s kamarádkami. Poťouchle se přitom usmívaly. To asi nebudou jen kamarádky, pomyslel jsem si. Že už by se jim zapalovala lýtka? No, je to možné, voni v Praze jsou asi vo kapánek chytřejší, jak se říká. Dal jsem Kazana na dvůr, hned běžel k boudě a chroupal kosti od oběda. Nahlédl jsem do domu. Babička poslouchala nedělní pohádku z rádia, teta asi spala v pokoji. Šel jsem do světnice, sedl si na pohovku a asi hodinku jsem si četl. Vzal jsem si s sebou pár knížek, pro případ, že by přšelo a nedalo se jít ven. Dneska bylo krásně, ale byla neděle a já, nevím proč, neděli jsem nikdy neměl moc rád. Takové to lenošení nebylo nic pro mě.

Nicméně, teď jsem si četl Poplach v Kovářské uličce od Václava Řezáče. Měli jsme tuto knihu ve škole jako povinnou četbu, mě se ale tak líbila, že jsem si ji chtěl opět přečíst. Dočetl jsem kapitolu a knížku odložil. Šel jsem se podívat na dvůr. Kazan vyběhl z boudy a lísal se mi k noze. Půjdeme se projít k potoku, a podívat se na vodu. Počasí bylo krásné, doufám, že zítra to také vydrží. Zdá se, že ano. Bylo bezvětří, nikde ani mráček, sluníčko se chýlilo k západu, nad šumavské hory v dáli.

Jdeme s Kazanem tentokrát úzkou uličkou mezi domky, cestou co vede na louky pod lesem. Za vsí je cesta lemována z obou stran kamennými zídkami. Ty kameny jsou většinou placaté a jsou na sebe naskládány jen tak, na sucho. Stejně kamenné zídky oddělují jednotlivé sousední pozemky a brání ovcím a kozám co se tady pasou přebíhat na cizí pastviny. Kamenné zídky jsme minuli a zamířili k velkému rákosí u potoka. Sedl jsem si na břeh a Kazan si lehl vedle mne. Pozoruji vodní hladinu u rákosí. Každou chvíli se voda rozčeří a objeví se velká vlna a hlasité šplouchnutí. To tady loví štika. Budeme se sem muset některý den se strejdou také podívat. Většinou s sebou nosím jen jeden prut se splávkem a strejda také. Zítra si vezmeme s sebou určitě také přívlačové pruty a nějaké třpytky. Dodnes nepoužívám na dravce žádné woblery, twistery a podobné nástrahy. Ani mrtvé nebo živé rybky. Vystačím si jen se třpytkami tak, jak mne to naučil strejda. Co asi strejda dělá?

Jako bych to viděl. Sedí s harmonikou, hraje a zpívá, před sebou na stole pivečko a Astry. Kamarádi štamgasti sedí kolem něj a také zpívají. Taková je tady na vesnici kultura, co taky? Fotbal se tady nehraje, kino tady žádné není, tak jen ta hospoda. Tam se chlapi setkávají, klábosí, popíjejí, hrají karty nebo kulečnick nebo si zaspívají. V hospodě také zařídíte vše, co potřebujete. Sháníte nějakého řemeslníka nebo potřebujete s něčím poradit nebo pomoci, vždy se v hospodě někdo najde.

Seděli jsme s Kazanem na břehu potoka asi hodinu a kochali se pohledem na okolní přírodu. Kazan párkrát skočil do vody a přeplaval na druhý břeh a zase zpátky. Teď, když bylo nedaleké stavidlo zastavené, mělo koryto potoka tak šest metrů. Když bylo stavidlo vypuštěné, brodili jsme se potokem a chytali mezi kameny do rukou mřenky, oukleje a plotičky. Tenkrát tady byly také spousty raků a škeblí. Teď je koryto potoka plné a jsou tady různé další druhy ryb, co sem proplovají proti proudu z řeky Otavy, a zůstanou tady za stavidlem, když se zastaví. Štiky, okouni, kapři, karasi, jelci a líni. Občas se podaří i nějaký ten pstruh nebo úhoř. Jen sumce jsme tady nikdy nechytily. Vstal jsem a šli jsme s Kazanem pro naši Straku. Zase pěkně napasená ležela pod košatou lípou. Dívám se směrem ke stavidlu, jestli tam nejsou naše holky, ale už tam nebyly. Bylo tam jen pár kluků, co ještě pásli krávy. Zase mastili karty. Jdeme po cestě do vsi, za chvíli už slyšíme ten známý hluk a zpěv z hospody. Ten strejda je fakt nezmar. Ale jednou, dvakrát do roka se sejde s kamarády, tak ať si to užije.

Strejda sem jezdívá ještě na podzim, jak začínají hony. To jezdí sám, bez tety a holek. Má starou motorku s postranním vozíkem (sajdou), značky Ogar. To byla předválečná česká soukromá firma. Později se sloučila s firmou Jawa. Když jsme byli s mamkou jednou u strýce doma na návštěvě, provedl nás po Praze. Mamka seděla za strejdou na sedadle, já jsem byl v sajdě. Zavezl nás na Václavák, do ZOO, na letiště, na Hradčany a na Petřín. Také jsme si jednou vyjeli na Karlštejn a do nedalekého Berouna. S tou motorkou přijel také párkrát k nám, na Moravu. To přijel i s tetou. Holky tehdy byly někde na táboře nebo u druhé babičky, co bydlela ve stejné obci, v Nučicích u Prahy. Strejda byl strašně hodný člověk, byl pořád samá legrace, nikdy jsem jej neviděl zamračeného nebo rozzlobeného, nic ho nerozházelo. Ani když mu teta nadávala, že přišel z hospody pozdě domů. Ikdyž měla tak metrák, chytil ji do náruče a zatočil se s ní dokola. A teta hned zjihla a přestala nadávat. Doma u nich ale do hospody moc nechodival, jednou, dvakrát do měsíce. Kupoval si domů lahvové, občas poslal holky do hospody pro cigarety a točené pivo do džbánu.

Dneska si teda užije točené a nějakou tu štamprli. Ráno ale zřejmě bude kruté. U rybníka si ale klidně může zdřímnout, já mu ten jeho prut pohlídám.

Zavedl jsem Straku do chléva, Kazan se schoval v boudě a věnoval se kostem z husy. V pokoji byly holky a povídaly si, zřejmě zážitky z dnešního dne. Teta s babičkou byli v kuchyni a něco kuchtili. Ohlásil jsem jim příchod, a že je Straka doma. Husy už doma byly. Babička mi podala talířek s ještě horkými bramboráky, co právě usmažila a hrnek s čajem. Povečeřel jsem, převlekl se a šel do koupelny se umýt. Chtěl bych si jít dneska brzy lehnout, abych byl ráno včas vzhůru. Nepotřebuji ani budík, kohout je přesný jako hodinky. Nejpozději v pět vstanu. Vylezl jsem si na pec a chvíli ještě přemýšlel o zítřku. Zase jsem dlouho nemohl usnout, tak to mám vždy, když se na něco moc těším. Slyším ještě tetu, jak se baví v pokoji s holkama, chystají se také už do postele.

Babička je ještě v kuchyni, uklízí nádobí a poslouchá rádio. Víím, že nepůjde spát dříve, než přijde strejda z hospody. Pak si půjde lehnout. Ráno povede Straku na pastvu sama, my se strejdou už budeme na rybách a teta s holkama se krávy bojí. Najednou slyším Kazana, jak štěká. Za chvíli se otevřou dveře a strejda je doma. Tak to nevím, jak se mu dneska podařilo tak brzy uniknout z toho klubu. Baví se chvíli s babičkou. Pak nahlédne do světnice a ptá se, tak co Fando, jsi nachystaný na ráno? Říkám, že ano a ptám se, jak se mu podařilo utéct z hospody. On, že tam přišel jeden jeho kamarád, nějaký Pepík, co hraje také na harmoniku, a že mu ji předal na chvíli, a vzal to přes záchody ven a domů. Chudák Pepík, ten si užije do svítání. Možná bude ještě hrát, až my půjdeme na ryby. Tady v hospodě nemají žádnou zavírací dobu, jen otevírací, v deset dopoledne. Podíval jsem se na budík na kredenci, bylo deset minut po deváté. Venku se už stmívalo. Otočil jsem se ke zdi a zkoušel usnout. Jak všechno kolem ztichlo, bylo slyšet otevřenými okny z nedaleké hospody hlas harmoniky a zpěv štamgastů. Po chvíli jsem usnul.

Ráno jsem už nemohl dospat a byl jsem již před pátou hodinou vzhůru. Asi dříve než kohout. Opláchl jsem se v koupelně a převlékl se. K ránu je trochu chladno, tak jsem si vzal na trenýrky ještě tepláky a na tričko teplákovou bundu. Obojí si pak během dne určitě vysvěču. Uvařil jsem si čaj, namazal chleba s máslem a medem a posnídal. Pak jsem ještě připravil pro sebe i strejdu svačinu na dopoledne, chleba s máslem a paštikou a jablko. Do batohu jsem si dal litrovou láhev s vodou a sirupem. Strejda si určitě vezme s sebou pár lahvových piv. Šel jsem pustit slepice na dvůr a ze sklepa jsem vzal návnadu a nástrahy, co jsem předem připravil. Nachystal jsem na zápraží pruty a ostatní náčiní. Zrovna jsem dával svačinu a návnadu s nástrahami do batohu, když mne zdraví strejda, že už se také chystá. Už také posnídal, vzal si svůj batoh a dával tam svoji svačinu a pár piv. Pochválil mě, že jsem všechno připravil a poděkoval za svačinu. Ještě zkontroloval, jestli má dost cigaret, a mohli jsme vyrazit. Nakonec jsme brali s sebou jen pruty na plavanou, že vláčet půjdeme zase příště. Měli jsme nachystanou na odpoledne tu práci, tak že nám to dneska bude stačit. Vyšli jsme z domu tak ve tři čtvrtě na šest. Bylo trochu chladno, ale krásně modrá obloha, bezvětří a jasno. Z hospody se už nic neozývalo, asi všichni brzy odpadli. K rybníku to máme necelé dva kilometry, tak dvacet minut cesty volnou chůzí. Cestou si se strejdou povídáme. Ptá se, jak se má jeho sestra Emilka, moje mamka, a co strýc Jara, to je můj otčím. Říkám, že je všechno v pořádku, mamka že se těší, že zase někdy za ní přijede s tetou a s holkama. Cesta nám uběhla jako nic, už procházíme tunelem pod železnicí a kolem našeho pole k rybníku.

Jakmile přijdeme k rybníku, oba se strejdou pozdravíme - Dobrý den vodo, nebo také Petrův Zdar, po rybářsku. Nad hladinou se táhne lehký opar, je něco po šesté hodině ráno, tak za dvacet minut vyjde sluníčko nad obzor a bude nám hřát do zad. Potichu skládáme náčiní na břehu, chystáme vidličky a usazujeme stoličky. Já jsem vyndal z batohu kyblík s návnadou a podal strejdovi krabičku s napařenými rohlíky a sklenici se žízalami. Odvázal jsem od mola lodičku, vzal kyblík s návnadou a dovesloval tak deset metrů od břehu.

Rozhodil jsem kukuřici s hrachem a kroupami nalevo i napravo od lodičky, tak v okruhu pěti metrů. Já budu nahazovat vlevo a strejda vpravo. Pomalu jsem dovesloval zpět ke břehu, vystoupil a přivázal loďku zpátky k molu. Strejda už měl prut nachystaný, ještě si nastavoval splávek na přiměřenou hloubku. Já jsem si také nachystal prut a nastavil splávek. Nyní musíme chvíli počkat, než se hladina uklidní, tím krmením se vždy trochu ryby vyplaší, zvláště když je v rybníku menší hloubka, jako tady. Mezitím si připravíme nástrahy na háčky. Já zkusím jako první rohlík, strejda zkusí žízalu. Zapálil si ještě cigaretu a otevřel pivko. To je pohoda co Fando? Máš pravdu Fando, říkám mu, neznám lepší zábavu, než takhle sedět u vody. Snad by mi nevadilo, ani kdybychom nic nechytily.

Jak se díváme na hladinu rybníka, sem tam se dělají kola a z vody vystupují bublinky, to jak ryby začínají jezdit kolem břehů, shánějí potravu ze dna a tím se uvolňují malé vzduchové kapsičky z bláta. Teď je ten pravý čas nahodit pruty do vody. Vstal jsem ze stoličky, popošel trochu vlevo a nahodil tak deset metrů od břehu. Strejda dokouřil, napil se piva a udělal to co já, vpravo. Splávky se na hladině posadily, napnuli jsme trochu vlasce a vložili pruty do vidliček. Ještě jsem trochu povolil brzdu u navijáku, to kdyby náhodou zabral nějaký velký divočák, aby mi neujel i s prutem do vody. Strejda udělal to samé. Teď už jen sedět a čekat. A o tom to přece je, nejsme na žádných závodech, chce to trpělivost, času máme dopoledne dost. Právě vychází sluníčko a začíná pomalu hřát do našich zad.

Potichu si povídáme, skoro šeptáme. Z rákosí se ozývá skřehotání žab, sem tam nad hladinu vyskočí nějaký kapřík. Za chvíli se strejdovi pohne splávek, malinko se ponoří a hned se zase zvedne. Je to dobré, ryby už si našly krmení rozprostřené na dně. Najednou se splávek znovu ponoří a rychle se rozjede směrem od břehu. Strejda zvedne prut z vidliček, podrží naviják a zasekne. Utáhne trochu brzdu a začne navíjet. To bude asi lín, říká, pěkně to ve vodě vibruje. Podávám mu jeho podběrák a za chvíli už v něm má krásného zeleného krasavce, lína. Vytáhne ho, a položí s podběrákem na travnatý břeh.

Vyhákne mu háček z tlamky a změří ho. Má 37 cm. Pěkný kousek. Pustí jej zpátky do vody a kontroluje žížalku na háčku, je ještě celá. Nahodí znovu. Blahopřeji, Fando, říkám strejdovi. Děkuji, však se také dočkáš, odpoví mi. A za chvíli se můj splávek položí na stranu a pak se mírně ponoří. To bude asi karas, ti to takhle berou zespodu. Splávek se ponořil a rozjel vlevo a pryč od břehu. Zvednu prut, přibrzdím naviják a zaseknu. Ryba začala kličkovat ve vodě, ale nebyl to asi žádný velikán, docela lehce se dala přitahovat ke břehu. Vzal jsem do levé ruky podběrák a rybu nasměroval k němu. Už to vidím, je to karas, asi tak 30 cm.

Vytáhnu jej podběrákem z vody, ani ho nepokládám na zem a neměřím, vyháknu mu háček z tlamky v podběráku a pouštím jej zpátky do vody. Tak jedna jedna, říká strejda, a zapálil si další Astru. Rohlík na háčku byl skoro celý pryč, teď zkusím také žížalu. Sotva nahodím, jen jsem položil prut do vidliček, ani jsem nepovolil brzdu a už mi zase něco bere. Zvednu prut, a zaseknu. Cítím jen nepatrný odpor, a táhnu rybu ke břehu. To vypadá na cejna, žížalky se mu zachtělo. Už ho vidím, rychle to vzdal a nechal se vláčet po hladině, je to cejn, a nemá ani 25 cm.

Vytáhnu ho podběrákem, vyháknu háček a pouštím jej do vody. Žížala je pryč, tak aspoň se trochu nakrmil. Dávám na háček další žížalu a chystám se nahodit. Najednou strejdovi zavrčí brzda u navijáku, až jsem se lekl. On rychle sáhl po prutu a už zápasí s rybou. Tohle nebude nic malého, povídá. Měl pravdu, pro žížalu si tentokrát přišel pořádný kapr. Strejda jej vytáhl podběrákem na břeh, vyhákl mu háček a měří ho. Má 62 cm, pěkný šupináč. Ten půjde s námi dneska domů, povídá strejda a dává jej s vezírkem ke břehu do vody. Křížovou dvojsmyčkou jej přiváže k vidličce a chystá si na háček další nástrahu, tentokrát že zkusí zase rohlík. Tak to šlo celé dopoledne, tahali jsme rybu za rybou a pouštěli zpátky do vody. Kolem desáté hodiny jsme si dali malou pauzu a posvětili jsme. Já jsem chytil ještě tři karasy, dva cejny, lína, okouna a dva kapry. Strejda chytil ještě čtyři kapry, dva líny, jednoho velkého cejna, okouna a dva karasy.

Po jedenácté hodině začalo být celkem horko a ryby už přestaly tolik brát. Řekli jsme si, že to pro dnešek stačí a začali jsme balit. Posbírali jsme náčiní, strejda vytáhl kapra z vody a poděkovali jsme Svatému Petru za dnešní úspěšný rybolov. Vydali jsme se na cestu ke vsi.

Domů jsme přišli kolem tři čtvrtě na dvanáct. Kazan už nás vítal a očichával vezírek s kaprem. Babička s tetou právě dovařili oběd, Líba s Ančou přišly chvíli před námi od potoka, byly se koupat a opalovat. Už to na nich bylo trochu znát. Uložili jsme náčiní na chodbu za dveře, strejda dal kapra do smaltované vaničky s vodou. Chvilku se nehýbal a plaval břichem vzhůru, ale za pár minut se probral, otočil se hřbetem vzhůru, pohyboval ploutvemi a kroužil dokola kolem stěn. K večeru jej strejda zabije, vykuchá a zítra bude k obědu. Dneska máme hrachovou polévku a švestkové knedlíky s tvarohem a cukrem. To asi navrhla teta, ty knedlíky. Ale bylo to moc dobré a pochutnali jsme si. Strejda po obědě šel opět na jedno točené do hospody. Teta s babičkou sklízeli nádobí a holky jim pomáhaly, potom prý půjdou zase na potok. Já jsem šel do stodoly, a nachystal jsem plaňky na opravu plotu. Strejda je už vloni nechal udělat u zdejšího truhláře. Potom jsem ještě nanosil ze stodoly asi dvacet střešních tašek na opravu střechy a vytáhl jsem také dlouhý, tak šestimetrový žebřík, a postavil jej ke stodole, k místu, kde budeme tašky vyměňovat. Kazan běhal a skákal kolem mne a rozháněl slepice. Strejda přišel tak za hodinku z hospody, vzal ze sýpky náradí a hřebíky, a šli jsme opravovat plot, co odděloval náš dvůr od sousedovy zahrady. Bylo potřeba vyměnit asi patnáct planěk, já jsem odstraňoval ty staré, strejda přibíjel nové. Za hodinku jsme měli plot hotový. Strejda si zapálil a vykouřil jednu Astru a napil se piva, co jsem mu přinesl. Pak vylezl po žebříku na střechu stodoly.

Volal na mne, ať jdu kousek stranou, a začal střechu rozebírat. Ty prasklé a špatné tašky házel pod sebe, ke zdi stodoly na zem. Naštěstí byly prasklé a špatné jen v jednom místě střechy, a to tam, kde sahaly větve velkého jasanu, co stál vedle stodoly. Zřejmě při bouřce, nebo při nějakém velkém větru se větve střechy dotýkaly a poškodily ji.

Strejda ještě malým smetáčkem ometal střešní latě od prachu a kousků prasklých tašek, aby ty nové pěkně seděly. Házel jsem strejdovi potom ty nové tašky, on je chytal a vyměňoval. Asi za dvě hodiny jsme byli s prací hotovi. Uklidili jsme nářadí a žebřík, staré plaňky z plotu spolu s prasklými taškami jsme dali za vrata stodoly.

Plaňky některý den pořežeme na polínka, tašky naskládáme za zídku k zahrádce. Strejda mi říkal, že se v hospodě domluvil s kamarádem na zítřek dopoledne. Pojede prý na motorce do Horažďovic, a že strejdu vezme s sebou. Chce tam koupit tu barvu na vrata a pár štětců. Tak já budu zatím uklízet na sýpce sám, říkal jsem, a šli jsme se umýt pod pumpu.

Odpoledne přišly holky od vody, už vypadaly trochu zdravěji, když byly opálené, i jakoby trochu zhubly. Teta s babičkou šly hned odpoledne na besedu k sousedce. Přišly pozdě odpoledne. K večeru se začalo nějak mračit, a trochu se zvedal od jihozápadu, od Šumavy vítr. Kazan už asi něco větřil a zalezl do boudy. To vypadá na déšť, říká babička a měla pravdu. Kolem sedmé hodiny se setmělo a začalo hustě pršet. Strejda si pochvaloval, že jsme ten plot i střechu opravili právě včas. To by se mělo zapít, řekl, a otevřel si dalšího lahváče. V předsíni na zemi jich měl plnou bednu. Já jsem si udělal čaj a vzal si chleba se sádlem a pažitkou k večeři.

Babička s tetou a holkama také povečeřeli, strejda že si vezme něco později, ještě chce zabít a vykuchat toho kapra. Šel jsem do světnice, lehl si na pohovku, že si budu chvilku zase číst. Měl jsem stále rozečtenou tu knížku, Poplach v Kovářské uličce. Za okny bylo slyšet, jak kapky deště bubnují do střechy králíkárny. Teta s babičkou a holkama si povídali v kuchyni a strejda zápasil s kaprem v koupelně. Zpíval si při tom. Chvilku jsem si četl na pohovce u rozsvícené lampy. Dočetl jsem další kapitolu, knížku odložil a lehl si na pec. Jen tak jsem přemýšlel a pomalu usínal. Ani jsem neslyšel babičku, když si šla lehnout. Ráno mně vzbudil zase kohout, vyhlédnu z okna, už přestalo pršet.

Bylo ale zamračeno, dneska to na opalování nebude. Babička už poslouchala v kuchyni rádio a prozpěvovala si. Teta s holkama asi ještě spali, strejda se v koupelně holil, když prý jede do většího města. Posnídali jsme, já jsem se umyl a převlékl do tepláků. Vyšel jsem na zápraží, Kazan skákal kolem mne a loudil, jestli nemám pro něj něco dobrého od snídaně. Bral zavděk i suchou kůrkou od chleba. Strejdův kamarád právě přijel na motorce před naše, strejda nasedl a odjeli. Šel jsem na sýpku uklízet. Byla zde spousta různých věcí. Pytle s obilím, sudy s kukuřicí, s hrachem, z trámů visely plátěné pytlíky s mákem a nasušené bylinky, co babička ráda sbírala na loukách. V části u štítu kdysi býval holubník. V rohu místnosti stojí velká truhlice. Otevřel jsem ji. Byla plná různých věcí, staré noviny a časopisy, některé asi ještě z doby první republiky. V postranní přihrádce jsem objevil poklad.

Byla to na dřevěné tyčce svinutá americká vlajka. Rozvinul jsem ji, byla jako nová. Tu prý dostala babička od Američanů v pětačtyřicátém, když nás tady osvobodili. Bylo jí tehdy 42 let. Projížděli tudy ve svých džípech a zastavili se ve zdejší hospodě na pivo. Na vlajce bylo tehdy jen 48 hvězd, Aljaška a Havaj se staly státy federace až v roce 1959. Šel jsem ten objev babičce ukázat. Vyprávěla mi o tom, jaká to byla tenkrát sláva. Vzpomněla si, že dostala kromě vlajky a různých čokolád, bonbónů a žvýkaček ještě něco. Šla do světnice a z kredence vzala starou světle hnědou kabelku. Z ní vytáhla složený silonový šátek. Byla na něm československá vlajka z roku 1937, tedy ještě s územím Podkarpatské Rusi. Babička mi šátek podala, a že prý si jej mám nechat.

Ten šátek mám dodnes doma. Strejda si tenkrát vzal tu americkou vlaku, babička mu ji dala, ale prosila ho, ať ji nikde nikomu neukazuje, bála se, byla tenkrát taková doba. Navíc babiččin bratr Jan a sestra Ema emigrovali ještě před válkou do USA, tak prý byla naše rodina pořád nějak pod dohledem tehdejších mocipánů. S bratrem, nyní Johnem a sestrou Emmou si ale psávali dopisy, občas babička dostala i nějaký balíček s kávou, čokoládami a tak. Babička měla jednu takovou zvláštnost.

Když se jí zdálo o koních, během dvou dnů vždy dostala dopis, od sestry nebo od bratra. Zvláštní, ale fungovalo to. Šel jsem znovu uklízet na sýpku. Přeskládal jsem pytle a sudy na jednu stranu místnosti, kterou jsem předtím vyklidil a vymetl. Všechny věci, co nebyly k ničemu, jsem snášel dolů po schodech a dával je na hromadu ven ke dveřím, že se babička podívá a rozhodne, co se spálí nebo vyhodí. Vymetl jsem také pavučiny pod stropem a zametl schody. Babička přišla, podívala se na věci, co jsem vynesl ze sýpky, řekla, že to mohu všechno vyhodit nebo spálit. Na dvoře uprostřed jsme měli velkými kameny obložené ohniště, kolem byly udělané z půlek kmenů na špalkách sedačky. Tady jsme někdy sedávali po večerech a dělali táborák, opékali si špekáčky nebo na roštu ryby. Nanosil jsem věci, co byly na spálení vedle ohniště. Ostatní věci na vyhození, co nešly spálit, jsem dal na hromádku vedle králíkárně. Ty pak naložíme na kolečka a vyvezeme na místní skládku, co byla za vsí.

Bylo po jedenácté, když přijeli strejda s kamarádem na motorce. Přivezli asi pětilitrový kyblík s tmavě hnědou barvou a pár štětců. Holkám strejda podával nějaké bonbóny, tetě a babičce máslové sušenky. Mně koupil zavírací nůž, takzvanou rybičku, mám ji dodnes. Když jsem strejdovi ohlásil, že mám sýpku uklizenou, pochválil mne a šel to zkontrolovat. Ukázal jsem mu hromádku věcí, co jsem vynesl a on, že teda uděláme večer táborák. Špekáčky babička doma vždy nějaké měla. Babička s tetou už připravovali na stůl oběd, rybí polévku a smaženého kapra s bramborovým salátem. To bylo jako o Vánocích. Já jsem rybí polévku moc rád neměl, nikomu jsem to však neříkal a snědl jsem ji. Strejda by určitě řekl, co jsi to za rybáře, když nejíš rybí polévku. Poobědvali jsme, holky se ujaly nádobí, babička s tetou ještě měli v troubě buchty, ty Honzovy, jak se říkalo. Strejda jako obvykle, že si zajde na jedno točené, ryba prý má plavat. Odpoledne prý bychom mohli vzít vozík a zajet do lesa na trochu chvojí a pár kousků dřeva na večerní táborák. Také se podíváme, jestli už něco neroste, nějaké ty houby. Přikývl jsem a šel nachystat vozík, sekyrku a pilu. Také jsem vzal dva menší proutěné košíky, kdybychom opravdu nějaké houby našli.

Chvilku jsem si hrál s Kazanem na dvoře, házel jsem mu klacek a on pro něj běhal a nosil mi ho zpátky. Přišly holky a povídali jsme si. Pak se šly chvilku houpat na houpačku. Mezitím přišel strejda domů, převlekl se do domácího, a že prý můžeme jít. Líba s Ančou, že půjdou s námi. Vezl jsem vozík, strejda nesl pilu a sekyrku, holky nesli košíky na houby. Nejraději jsme chodívali do lesíka směrem na Sedlo, bylo to nejbližší od našeho domu. Tady ty lesy byly většinou borové, sem tam nějaký smrk a jedle. Lesní cestou jsme šli asi tak patnáct minut, pak jsme zahnuli vpravo do hustšího porostu, kde byla sem tam nějaká nízká tráva.

Tady rostou většinou křemenáče a kozáci. Ve vysokém lese pak spíše klouzci a hříby borové. Také tu rostlo hodně lišek, u nás na Moravě se jim říká kuřátka. Pár jsme jich našli, k tomu nějaký ten klouzek, křemenáč a hodně těch hříbků borových a kozáků. Za chvilku jsme měli skoro plné dva košíky. My jsme se strejdou naložili na vozík pár kousků dřeva a nahoru dali chvojí. Holky se mezi tím pásly na lesních jahodách a borůvkách. Jahod bylo letos hodně, borůvek moc ještě ne. Ty teprve začínají dozrávat. Strejda povídá holkám, že ať si sem zajdou některý den s tetou a vezmou nějaký džbáněk na ty jahody. Teta je má prý ráda s cukrem a se smetanou. To holky určitě také. V duchu jsem strejdu podezíral, že se jich chce zbavit, a tajně doufá, že v lese zabloudí. To vypadá, že budeme mít zítra k večeři smaženici, a ještě nějaké ty houby nasušíme do polévky, povídám, abych zahnal hříšné myšlenky. Také bychom mohli udělat zítra k obědu kulajdu. Ale to nechám raději babičce a tetě, my chceme zítra se strejdou natřít ta vrata a vrátka.

Cestou zpátky jsme uřezali asi šest lískových prutů, na opékání špekáčků. Jsou lepší ze syrového dřeva, alespoň v ohni nechytanou, povídá strejda. Přivezli jsme dřevo a suché chvojí domů a složili jej u ohniště. Holky nesly košíky s houbami babičce. Babička byla ráda, hned se s tetou pustili do čistění a krájení hub. Některé dávali na drátěné rošty, ty byly na sušení. Zbytek nakrájeli na kousky, že budou zítra do polévky a večer ještě na smaženici. Já se strejdou jsme šli do stodoly pro ty dřevěné plaňky, co jsme včera vyměnili v plotě.

Vytáhli jsme kozu na řezání dřeva a pořezali jsme je na kousky. Také dřevo, co jsme přivezli z lesa, jsme pořezali. Suché chvojí jsme nasekali na menší větve a dali do ohniště. Na to jsme naskládali dřevo a založili takzvanou pagodu. Já jsem šel pro staré noviny na podpal, strejda zatím nařezal špekáčky a přinesl je k ohništi. Kazan zavětril nějakou dobrotu a už se od ohniště nehnu. Neboj, také jeden dostaneš, Kazane, říká mu strejda. Kazan jakoby rozuměl, lehl si za dřevěné poleno a trpělivě čekal. Strejda si zapálil Astru a ještě hořící zápalkou zažehl náš táborák.

Zavolali jsme tetu s babičkou a holky. Přišli a přinesli nakrájený chleba, pár talířků a na misce hořčici a nastrohaný křen. Strejdovi pár lahvových piv. Chtělo by to točené, říká strejda, ale dneska už do hospody nepůjdu. Líbo, Ančo, vezměte si džbán, a zajděte do hospody, peníze si vezměte v pokoji.

Mám tam v šuplíku v nočním stolku u postele peněženku. Jo, a přineste mi sem z hospody tu moji harmoniku, co ji tam mám. Paní Brůhová vám ji dá. Líba s Ančou se zvedly a šly. Má je strejda pěkně vycvičené, pomyslel jsem si, poslouchají na slovo. Dřevo už se krásně rozhořelo a pagoda se rozpadla. Napíchli jsme špekáčky na pruty a začali je opékat. Jak to zavonělo, Kazan zavětril, vstal a začal se lísat babičce u nohou. Sundal jsem svůj špekáček z prutu a položil ho na zem, aby trochu vychladnul. Napíchl jsem si na prut další. Holky tady byly za chvíli zpátky i s pivem a harmonikou. Cestou ještě vzaly strejdovi půllitr a nám hořčicové sklenice. Za chvíli jsem měl špekáček opečený, zkusil jsem ten Kazanův, jestli nepálí. Byl už jen teplý, tak jsem mu jej podal. Hned se do něj s chutí pustil, myslím, že jej ani moc nekousal. Špekáčky jsme si dali s chlebem, hořčicí a křenem. K tomu trochu točeného pivečka, jen tak na trávení. Strejda si dal trochu více, zapálil si tu svoji Astru, dokouřil, a popadl harmoniku. Hrál, zpíval a my s ním. Seděli jsme, dokud se úplně nesetmělo. Táborák dohořel, šli jsme se trochu umýt a zalehnout. Dneska asi usnu brzy. Snad bude zítra hezky, abychom mohli natírat. Už se těším. Otočil jsem se ke zdi a brzy nato usnul.

Ráno mně tentokrát probudil Kazan, to vítal asi pošťáka. Že by babičce přišel dopis? Neříkala nic o koních. Nebyl to dopis pro babičku, pošťák jí přinesl důchod. Vstal jsem, umyl se v koupelně a převlékl. Vyhlédl jsem na dvůr, bylo zase krásné červencové ráno. Šel jsem se nasnídat, strejda s tetou už byli také vzhůru, jen holky se ještě válely v pelechu. Babička také snídala a k tomu poslouchala rádio. Měla ráda bílou kávu a do ní si drobila suchý chleba. Já jsem měl po ránu chuť spíše na sladké, většinou si dávám chleba nebo rohlík s máslem a medem, nebo s marmeládou, k tomu čaj nebo kakao. Strejda, to byl masožravec už od rána, nejraději měl chleba a kus salámu, párek nebo klobásku. Posnídali jsme a šli se strejdou na dvůr. Kazan běhal kolem nás a předváděl se, zase prohnal po dvoře slepice a kohouta. Vzali jsme v komoře barvu, štětce, rukavice a malý dvoják žebřík. Strejda mi ulil trochu barvy do druhé plechovky, že on si vezme na starost vrata, já že budu natírat vrátka. Tam jsem žebřík nepotřeboval. Nachystali jsme se a začali natírat, nejprve z venku. Strejda si u toho prozpěvoval, ale za chvíli slezl ze žebříku, sundal rukavice a zapálil si cigaretu. Mezitím došel do pokoje, a přinesl malé tranzistorové rádio, co s sebou vozíval. Postavil jej na okenní parapet od světnice a zapnul, prý aby nám to šlo lépe při muzice. Večer, povídá strejda, když to zvládneme, mohli bychom zajít k potoku, provětrat ty naše přívlačové pruty. Nějaká ta štika nebo tloušť by mohli zabrat, co ty na to? Povídám, že to bychom mohli, a dal jsem se do práce.

Teta s holkama si vyšli k potoku, babička šla do obchodu nakoupit, asi za deset minut byla zpátky, a že bude vařit oběd. Nám práce šla pěkně od ruky, jak se říká a ještě před jedenáctou jsme měli natřené z venku. Strejda si občas dal pauzu na cigaretku a pivečko, ale stejně byl rychlejší než já, ikdyž vrata byla daleko větší, než ty moje vrátka. Přestěhovali jsme se dovnitř a do poledne ještě natřeli každý tak polovinu ze dvora. Z kuchyně to náramně vonělo, asi nějaké maso, pomyslel jsem si. Mezitím přišli teta s holkama od vody, teta zase lamentovala, že je horko, že se asi na sluníčku spálila a tak. Babička nás volala k obědu. Umyli jsme se pod pumpou a šli do světnice.

Babička dneska připravila hovězí guláš s chlebem. Poobědvali jsme, strejda poslal holky pro točené do džbánku, po takové dobrotě, to prý musí být jediné točené pivo. Holky byly za chvíli zpátky, každá si koupila ještě lízátko od cesty. Dal jsem si také malou skleničku piva, strejda si nalil do půllitru, vyšel na zápraží a zapálil si tu svoji Astru. Asi tak hodinku jsme odpočívali, potom jsme pokračovali v natírání. Kolem třetí hodiny jsme měli hotovo, sklidili jsme žebřík, zbylou barvu jsme slili do jedné plechovky, vyprali štětce v ředidle a sedli si na zápraží. Tak Fando, povídá strejda, zvládli jsme to. Já si teď skočím do hospody na jedno, nachystej pruty, malý podběrák, nějaké třpytky a až se vrátím, vyrazíme k vodě. Nachystal jsem vše na zápraží, a chvíli jsem si hrál s Kazanem. Strejda byl za dvacet minut zpátky. Vzali jsme pruty, podběrák, malý kufřík s bižuterií, a vyšli z čerstvě natřených vrátek ven.

Jdeme k potoku zadní cestou, ne ke stavidlu, tam je ještě moc rušno v tuto chvíli. Chceme jít až tam, kde se potok zatáčí a je zde již méně vody, je tam takový brod, tudy se přehání krávy z jedné pastvy na druhou. Jsou tady ale pod brodem velké tůně a kolem obou břehů velké rákosí. Ideální pro číhající dravce. Tak se na ně trochu podíváme. Pozdravíme vodu a připevníme třpytky do obratlíků na vlas. Stojíme na břehu, tak asi 10 metrů od sebe, a prohazujeme potok u rákosí. Musí tady být, každou chvíli to někde šplouchne a hladina se zavlní. Netrvalo dlouho a něco mi zabralo. Zpočátku to nevypadalo na nic velkého, ale jak jsem navíjel a přitahoval rybu k sobě, čím dál tím více jsem cítil odpor a prut se ohýbal do tvaru luku. Strejda vytáhl svůj prut na břeh, vzal podběrák, a šel mi na pomoc. Tak to jsem si nemyslel, je to velký bolen. Kde se tady vzal? Strejda povídá, že sem musel připlout časně na jaře z Otavy, když bylo po deštích více vody, možná, že pochází až někde z nádrže Orlík, tam je jich prý hodně. To je nakonec jedno, teď je tady a náš. Vytáhli jsme jej podběrákem z vody a dali na břeh. Strejda ho měří, má 43cm, ten půjde s námi domů, Fando, povídá, a píchl mu nůž za hlavu, čímž jej usmrtil. Měl jsem obrovskou radost, takový bolen, a můj první vůbec. Je to vlastně kaprovitá ryba, jediná dravá z kaprovitých ryb.

Naproti u břehu potoka opět něco zalovilo. To bude štika, říká strejda, jdu na ní. Vzal prut a nahodil proti proudu tak dvacet metrů, pomalu navíjel. Já jsem také nahodil, ale po proudu, u našeho břehu. Prohazovali jsme vodu křížem krážem asi deset minut, vtom najednou strejda prudce zasekl prut a ozvalo se šplouchnutí. Bojoval asi také s pořádnou rybou, podle toho, jak se prut ohýbal. A opravdu, byla to velká štika, asi ta, co před chvílí lovila u rákosí. Už ji táhne ke břehu, nechce se jí, jezdí sem a tam a kličkuje, ale není jí to nic platné. Trojháček na třpytce a pevný vlasec, z toho se nedostaneš, kudlo. Odložil jsem svůj prut a šel tentokrát já, strejdovi na pomoc s podběrákem. Podebral jsem štiky, skoro se do podběráku nevešla, ale vytáhl jsem ji a položil na břeh.

Pořádný kousek, říká strejda a měří ji. 71 cm, tak Fando, povídá, myslím, že máme zítra o oběd postaráno, vzal opět svůj lovecký nůž z kufříku a štiky zapíchl za hlavou. Ještě se chvílku třepala. Pokračovali jsme ve vláčení, ikdyž už jsme měli splněno, jak se říká. Za chvílku strejda vytáhl pěkného okouna, neměřil ho, jen odhadl, tak 28 až 30 cm. Pustil ho zpátky do vody, okoun prý má moc kostí, smál se. Mně za pár minut zabral tloušť, nebyl moc velký, tak 25 cm, ani jsem ho nebral do podběráku, ještě ve vodě jsem ho vyháčkoval a pustil. Tak jsme chytali asi ještě hodinku. Strejda chytil ještě tři okouny, čtyři tlouště a jednu menší štiky. Já jsem vytáhl ještě dva tlouště, dva okouny a větší štiky. Všechno už jsme pustili zpátky do vody. Bylo kolem sedmé hodiny, sbalili jsme náčiní, ryby dali do podběráku a rozloučili se s vodou. Šli jsme směrem ke stavidlu, a cestou vzali domů naši Straku. Měla jako vždy pořádně napasené boky. Přišli jsme domů, strejda mi vzal prut, že je oba uloží na chodbu.

Zavedl jsem Straku do chléva, husy už byly doma. Strejda řekl, že ještě vykuchá a očistí ryby, chtěl by je ráno vyfiletovat a upéct jen tak na másle s kmínem. Babička byla ráda, že má o zítřejší oběd postaráno, stačí jen uvařit brambory, polévka prý bude česnečka s opékaným chlebem a strouhaným sýrem. Babička si vzala stoličku a hrotek, a šla podojit Straku.

Teta s holkama chystali večeri, chleba s paštikou a nastrouhaným křenem, to jsem měl hrozně rád. Povečeřeli jsme, babička poslouchala ty svoje Plzeňáky, teta s holkama se okoupali a šli do pokoje. Strejda očistil a vykuchal ryby, povečeřel, a že si zajde zase na jedno do hospody mezi kamarády, a že si musí koupit cigarety. Já jsem se umyl, převlekl a šel do světnice. Vzal jsem si časopis, a chvíli si na pohovce četl. Asi za půl hodinky se mi začaly zavírat oči, odložil jsem časopis, pustil rádio a vylezl si na pec. Babička rádio vypne, až půjde spát. Netrvalo dlouho a usnul jsem.

Ráno se vzbudím trochu později, neslyšel jsem kohouta ani Kazana, bylo už po osmé. Babička s tetou si povídali v kuchyni, strejda něco kutil na dvoře a holky se parádily v koupelně, asi se chystaly na potok za kamarádkami a kamarády. Umyl jsem se, převlekl a posnídal. Vyšel jsem na dvůr, strejda opravoval vozík na dřevo. Zajedeme do lesa na dříví, Fando, povídá, vezmeme si také košíky a nasbíráme zase nějaké houby na smaženici a na sušení. Přikývl jsem, vzal Kazana a šli jsme. Cestou mi povídal, potkal se včera v hospodě s kamarádem z dětství, bydlí teď ve Strakonících a pracuje ve Zbrojovce. Léta se prý neviděli, tak docela dlouho v hospodě poseděli a popili. Domů prý přišel až před půlnocí. Ale měli prý jen pivo, tak byl ráno čilý a vstával kolem sedmé. Přijeli jsme k lesu a za chvíli jsme měli vozík plný dřeva. Pak jsme se šli podívat na nějaké ty houby. Našli jsme jich za hodinku plné dva košíky, většinou borové hříby, křemenáče a kozáky, také pár klouzků a lišek. Strejda vzal vozík se dřevem, já jsem hrdě nesl dva košíky s houbami. Kazan nenesl nic, jen tak obíhal kolem nás a plašil kořoptve a bažanty ve křoví. A tak to šlo den co den. Buď jsme chodili do lesa na dřevo a houby, nebo jsme chodili na ryby a koupat se k rybníku nebo ke stavidlu. Párkrát jsme byli se strejdou rybařit i na Otavě pod železničním mostem.

Za pár dní jsme měli na dvoře pěknou hromadu dříví, a plátěný pytlík plný nasušených hub. Skoro každý večer k večeri smaženici. Čas ubíhal a blížil se konec července. Strejdovi a tetě končila dovolená a budou muset jet domů. Holky, že by tady ještě zůstaly u babičky, ale teta byla proti.

Že potřebuje, aby jí doma něco pomohli, a že můžou být ještě u druhé babičky, co bydlela kousek od nich, ta že bude ráda, že není sama. Já jsem se také chystal, že pojedu domů na Moravu. U nás právě začínaly žně, a já jsem chodíval v tu dobu na brigády do družstva. To mi domluvila vždy mamka. Chodili jsme většinou jen na pole nakládat balíky slámy, nebo k sušičce a čističce obilí. Vydělal jsem si za 14 dnů pár stovek a měl jsem na kolotoče o pouti, nebo na nějakou knížku či časopis. Pouť bývala ve Střílkách kolem půli srpna, to už také bývalo většinou po žních a slavily se Dožínky. Tady u babičky se mi moc líbilo, užili jsme si se strejdou spoustu legrace. Ale po měsíci už jsem se také těšil k nám na Moravu. V pátek ráno se strejda s rodinou vypravovali na cestu domů. Rozloučili se s babičkou a šli na nádraží. Šel jsem s Kazanem je doprovodit. Vzal jsem tetě ten její kufr, cestou jsme si povídali. Holkám bylo smutno, že musí odjet domů, měly tady vždy hodně kamarádek a kamarádů ve svém věku a trávily s nimi spoustu času u vody. Přišli jsme na nádraží, strejda šel koupit jízdenky, my jsme postávali na nástupišti. Za chvíli už bylo slyšet od Strakonice blížící se vlak. Strejda přišel a za chvíli vlak přijel a zastavil.

Rozloučili jsme se, s tím, že se za rok zase určitě uvidíme. Strejda povídá, že možná přijede koncem léta k nám na Moravu, a ať pozdravuji mamku a strýce. Pak nastoupili do vlaku, zavřeli za sebou dveře, pan výpravčí zapískal a vlak se rozjel. Ještě se strejda vyklonil z okna vagónu a zamával. Za chvíli vlak odjel a zmizel v nedalekém lese před Horažďovicemi. Tam zase musí strejda s rodinou vystoupit a čekat na rychlík do Plzně. Šel jsem s Kazanem zpátky ke vsi. Ještě jsem byl před mostem a slyšel jsem, jak projíždí rychlík, s kterým odjede můj strejda, teta a sestřenice do Plzně. Odtud přestoupí na rychlík do Prahy. Před polednem budou doma. Šli jsme s Kazanem zpátky domů k babičce a bylo nám trochu smutno, alespoň mně, Kazan se choval jako obvykle. Teď jakoby se tady zastavil čas, všechno bude zase jako dříve, zítra ráno odjedu já, a babička zůstane opět sama jen se zvířátky. Přecházím most u stavidla, už se tady koupou kluci a holky, ženské perou prádlo pod stavidlem na žulových kamenech.

Opodál se pase naše Straka, kterou sem ráno babička přivedla na pastvu. Najednou se mi zdálo všechno jiné, nic mne nebavilo, odjel můj nejmilejší člověk, kamarád, můj kmotr, po kterém jsem dostal jméno, můj strejda Fanda. Přišli jsme s Kazanem domů, babička seděla na zápraží a míchala těsto na koláče. Poznala po mně, že je mi smutno a těšila mně, že příští léto se zase setkáme všichni. Moc mně to nepotěšilo, ale musím se nějak zabavit, něco dělat, abych zahnal chmury a na chvíli zapomněl. Vzal jsem si košík, a že půjdu chvílku do lesa s Kazanem na houby. Chodil jsem po lese jako bez duše a sbíral houby, Kazan pobíhal kolem mne a šmejdil v každém křoví, jestli tam nebude něco k snědku. Asi po mně poznal, že nemám dneska náladu si s ním hrát, aniž bych mu něco házel, nosil mi klacky a borové šišky k nohám, když jsem si chvílku sedl na pařez a čistil houby rybičkou, co mi dal strejda.

Košík už jsem měl plný hub, zvedl jsem se a šli jsme cestou zpátky ke vsi. Kazan zalezl do boudy a okousával nějakou kost, umyl jsem se u pumpy a zanesl košík s houbami do předsíně. Odpoledne je nakrájím na rošty a dám sušit na sluníčko. Ať má babička nasušené na zimu. Za chvílku mně volala k obědu. Dneska jsme měli fazolovou polévku a koláče. Bylo to moc dobré. Po obědě šla babička k sousedce na besedu. Já jsem vzal košík s houbami, sedl si na zápraží a krájel je na sušení.

Houby jsem dal na rošttech na sluníčko, vzal Kazana a šli jsme k potoku ke stavidlu. Bylo tady pár kluků a holek, koupali se, hráli karty a opalovali na sluníčku. Také jsem se vykoupal, Kazan vždy skočil za mnou do vody, jako by se bál, že se topím, byl mi pořád na blízku. Vydrželi jsme tady až do večera, pak jsem vzal Straku domů a uvázal ji ve chlévě. Babička poslouchala rádio a večerela brambory s podmáslem. Pak šla Straku podojit. Já jsem také povečeřel a šel si balit věci do batohu. Ráno musím vstát brzy, před devátou musím vyjít na vlak. Ten jede deset minut po deváté, je to ten samý osobák, co s ním přijeli před čtrnácti dny strejda s rodinou. Šel jsem se do koupelny vykoupat, převlékl jsem se a šel si chvílku číst do světnice.

Ještě jsem si nastavil budíka na sedm hodin, kdybych se náhodou neprobudil, abych nezaspal. Slyšel jsem, jak babička přišla z chléva a nalévala čerstvé mléko do velké konve v předsíni. Odložil jsem knížku a šel za babičkou do kuchyně. Povíдали jsme si, jak to uběhlo, co jsem přijel, a ptala se, kdy se zase uvidíme. Řekl jsem, že to uteče a zase za ní přijedu. Ještě chvíli jsme si povíдали, ona se šla pak umýt a já jsem si šel lehnout na pec. Dneska nechci pouštět ani rádio, chci spát. Otočil jsem se ke zdi a brzy usnul, ani babičku jsem neslyšel, kdy přišla do světnice.

Ráno mně vzbudil budík, co jsem si ho večer nastavil. Slezl jsem z pece a šel se umýt a převléct. Vyhlédl jsem ven, bylo zase to krásné ráno, nikde ani mráček. Kazan běhal po dvoře a honil slepice a kohouta. Babička právě přicházela z návsi, byla zavést Straku na pastvu a chvíli se prý zdržela u sousedky na kus řeči. Máš v kuchyni snídani a svačinu na cestu Fando, říká mi. Poděkoval jsem a šel se nasnídat. Připravila mi smažená vajíčka, chléb a čaj. Na svačinu mi připravila dva chleby se sádlem a nakrájenými vařenými vajíčky, a dvě jablka. Dal jsem si svačinu do batohu a odložil na podlahu do předsíně. Bylo teprve před osmou hodinou, měl jsem ještě čas. Zavolal jsem Kazana a šel se s ním projít kolem návsi. U kapličky seděli na schodech moji bývalí spolužáci Míla s Toníkem. U lípy měli opřená kola, chystali se jet do Střelských Hoštic, podívat se k Otavě. U jezu je prý nový pionýrský tábor, tak to jdou obhlédnout, jestli tam nejsou nějaký hezký holky. Tak jsem se s nimi rozloučil, že už jedu dneska domů. Sedli na kola a rozjeli se po návsi směrem k mostu. Zavolal jsem Kazana, obešli ještě náves a kolem hospody se vraceli k domu. Babička měla otevřená okna ze světnice i z pokoje a větrala peřiny na parapetech. Dala se do úklidu, asi se chce také nějak zabavit, když tady bude nyní sama. Vzal jsem si svůj batoh, převlékl se na cestu a loučil se s babičkou. Měla zase slzičky v očích a dělala mi na čele křížek. Objal jsem ji a políbil, slíbil jsem jí, že zase přijedu za rok na kus prázdnin. Pak jsem se rozloučil s Kazanem, tentokrát musí zůstat doma s babičkou. Vykročil jsem z vrátek, ještě voněly čerstvou barvou.

Cestou po návsi jsem se párkrát ohlédl k domu č. 23. Babička stála na zápraží a mávala mi na cestu. Vešel jsem přes náves mezi domky a zamířil k mostu. Vpravo za stavidlem na louce se pásla babiččina Straka. Zamával jsem na ni, ale ani nezvedla hlavu a pásla se dál. Za stavidlem dováděli kluci a holky ve vodě. Zamával jsem jim na pozdrav a pokračoval cestou k nádraží.

Koupil jsem si na nádraží jízdenku do Českých Budějovic, vyšel na nástupiště a čekal spolu s pár dalšími cestujícími na vlak. Za pět minut už bylo slyšet jeho houkání, jak vyjížděl z lesa od Horažďovic, pan Vojík spouštěl závory u přejezdu a zvonil zvonec. Vlak přijel a nastoupili jsme. Sedl jsem si k oknu a dal batoh nahoru do sítěky na zavazadla. Vlak se rozjel a já jsem oknem pozoroval zase tu známou krajinu, ty sosnové lesy, louky a pastviny, malé rybníčky. Přejeli jsme most přes Otavu a blížili se ke Strakonícím. Byl to osobní vlak, a zastavoval v každém malém nádraží. Strakonice, opět to moje rodné město. Také zde pracovala moje mamka, než přešla do zemědělského družstva ve Lhotě. Tady pracovala ve fabrice Fezko, vyráběly se zde různé textilní výrobky na export do celého světa. Pozoroval jsem krajinu, cesta ubíhala, lidé vystupovali a nastupovali na nádražích, a za chvíli jsme přejeli řeku Vltavu a byli v Českých Budějovicích.

Vystoupil jsem a šel koupit jízdenku do Brna. Na velké tabuli jsem zjistil, kdy mi to jede. Měl jsem čas tak akorát na limonádu na nástupišti. Vlak už tam stál, nasedl jsem a čekal. Ozvala se píšťalka výpravčího a vlak se rozjel. Seděl jsem opět u okna po směru jízdy. Tentokrát se mi ani moc nechtělo číst, knížku si dočtu až doma, když třeba bude pršet a nebude se hodit jít ven. Jak se tak dívám z okna, zamyslel jsem se a vzpomněl si na tuto cestu asi před čtyřmi lety. Tenkrát na jaře v březnu jsme se přestěhovali s rodiči na Moravu. Druhou třídu základní školy jsem dochodil už ve Střílkách, a na prázdniny mně naši zavezli tehdy poprvé k babičce. Po prázdninách pro mě přijel tehdy jen táta sám, mamka pracovala v zemědělském družstvu v kravíně a nemohla si odjet kdykoliv by chtěla. Táta pracoval také ve stejném družstvu, jezdil traktorem. On se chtěl stěhovat na Moravu, mamka nechtěla nechat babičku samotnou.

Táta ale chtěl být blíže ke svým rodičům, byl Slovák, babička s dědou bydleli kousek za hranicemi, v Horné Súči v okrese Trenčín. Také jsem tam občas za nimi jezdíval s našima. Táta byl ale od té doby, co odešel od armády takový stále nespokojený, míval problémy s alkoholem, nadělal nějaké dluhy a nakonec se chtěl s mamkou dát rozvést. Ona mu to rozmlouvala, on nakonec odešel z družstva a šel někam na Ostravsko jezdit nákladním autem. Domů jezdil nejdříve každý týden, potom za čtrnáct dnů, nakonec někdy nepřijel ani měsíc. Za dva roky nato, co jsme se přestěhovali na Moravu, se naši nakonec stejně rozvedli.

Teď tak sedím ve vlaku a vzpomínám, jak jsem se tehdy s tátou vracel od babičky z prázdnin. Bylo tehdy horko, a táta měl pořád žízeň, hlavně na pivo. Skoro na každém nádraží vyběhl z vagónu a sháněl se po pivu. Většinou si přinesl hned dvě v kelímku. Mně koupil limonádu se slánkou, tehdy se prodávala v igelitovém sáčku. Nevím přesně, kde to bylo, ale myslím, teď jak se dívám, bylo to asi na nádraží v Jindřichově Hradci. Vlak zastavil a on opět vystartoval pro pivo. Tentokrát byl pryč ale nějak dlouho. Ozvala se píšťalka, vlak se rozjel, a táta nikde. Jeli jsme asi dvě hodiny, blížili jsme se k Brnu a táta zatím nepřišel. Už jsem přemýšlel, co budu dělat, peníze jsem u sebe neměl, ani jízdenku, to měl u sebe táta. Domů bych asi trefil, z nádraží v Brně na autobusovou zastávku, tenkrát byla hned naproti vchodu do nádraží. Horší to bude s penězi, řidič mně asi zadarmo nevezme, možná kdyby tam jel někdo známý zrovna do Střílek, mohl bych ho požádat, aby mi koupil jízdenku, že bych mu to potom přinesl. Tak to tedy nevím, jak to dopadne, právě jsme přijížděli na nádraží v Brně. Vzal jsem si malý batůžek, co jsem měl s sebou a nejistě vystoupil z vlaku.

Fando, volá táta na nástupišti. Ohlédnu se a on se potácí ke mně, a že nezlob se, mně to málem ujelo. Naskočil jsem do posledního vagónu, že na příštím nádraží přijdu za tebou, ale usnul jsem. Vzbudili mně spolucestující až tady v Brně. Tak to nakonec dopadlo dobře, ale přiznám se, měl jsem chvílemi trochu strach. Takový byl můj táta.

Ted' už se nebojím, cestuji sám a rád jezdím vlakem. Jak jsem tak vzpomínal, ani nevím, kde vlastně jsme, okolní krajinu jsem vůbec nevnímal. Nějak mně to trochu uspávalo, bylo horko a polední sluníčko začalo svítit přímo do našeho kupé. Opřel jsem se o opěradlo, závěsem, co visí u okna jsem si trochu zakryl obličej, a chvíli jen poslouchal monotónní zvuk, jak kola vlaku přejíždí spoje na kolejích. Přivřel jsem oči, ale stále jsem viděl prosvítající světlo, jak se slunce opíralo do okna vagónu. Zdálo se mi chvílkami, že usínám. Najednou se setmělo úplně, jako by někdo zhasnul. Co to? Tady přece žádný tunel nebýval. Někde z dálky se ozývá, Fando, Fando, vstávej, už musíme jít na autobus. Co to je? To je, to je přece hlas mého bratra, jmenuje se Pavel a jsme dvojčata. Vstávej, Fando, musíme si pohnout, aby nám neujel autobus do Brna. To není možné, tak to všechno byl jen sen, nebo Déja Vu?

Bývali jsme docela hubení, takoví normální klučinové, nijak zvláštní, prostě jako většina ostatních kluků v našem věku. Bylo léto, my tehdy ještě žáci základní školy ve Střílkách. Právě končil školní rok a začínaly nám prázdniny. Rozdali nám vysvědčení, a najednou jsme měli před sebou ty krásné dva měsíce sladkého nicnedělání. Už od jara jsme se těšili, na prázdniny, na houbaření, koupání, rybaření a na všechno, co léto a prázdniny přináší. Ale hlavně, těšili jsme se, že zase pojedeme za svojí babičkou do Jižních Čech, do krásného Pošumaví, kde jsme se narodili a do osmi let bydleli a chodili do školy.

Tak pojd', bráško, půjdeme vkročit do té zlatonosné řeky Otavy spolu...

Nevstoupíš dvakrát do stejné řeky...

Hérakleitos z Efesu